

คู่มือการตรวจสอบ และห้ามใช้รถยนต์ควันดำ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๕

จัดทำโดย

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ฝ่ายตรวจและบังคับการ
กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือการตรวจสอบ และห้ามใช้รถยนต์ควันดำ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๙ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา

นายวรศาสตร์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นางจันทนา ภาคย์ทองสุข ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ

ผู้เรียบเรียง

๑. นายจุมพล ชุนอ่อน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

๒. นางสาวกมลชนก วีระนาวิน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

ฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขที่ ๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๙๘-๒๕๑๕, ๐-๒๒๙๘-๒๕๒๙

<http://www.pcd.go.th>

พิมพ์ที่ บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด

๒๔๘/๔๗ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๕-๔๙๓๒-๔

คำนำ

ควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ นับว่าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่สำคัญแหล่งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชุมชนเมืองซึ่งมีการจราจรหนาแน่นติดขัดและมีสิ่งก่อสร้างที่ขัดขวางการกระจายตัวของสารมลพิษทางอากาศ การควบคุมป้องกันมลพิษดังกล่าวดำเนินการได้ตั้งแต่การควบคุมที่แหล่งกำเนิด ได้แก่ เครื่องยนต์ คุณภาพของน้ำมัน และการสันดาป จนกระทั่งการควบคุมการระบายควันดำที่ปลายท่อไอเสียของรถยนต์ แม้ว่าจะเป็นการควบคุมที่ปลายเหตุ แต่มาตรการดังกล่าวยังคงจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ควบคู่ไปกับการควบคุมที่แหล่งกำเนิดหรือตัวรถยนต์ เนื่องจากไม่ว่าจะออกแบบเครื่องยนต์ให้สามารถสันดาปได้ดีมีประสิทธิภาพเพียงใด หรือกำหนดคุณภาพน้ำมันให้มีสารมลพิษเจือปนน้อยลงเพียงใด หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ไม่หมั่นดูแลบำรุงรักษาสภาพเครื่องยนต์ให้ดีอยู่เสมอ ไอเสียหรือควันดำที่ระบายจากท่อไอเสียของรถยนต์ก็ยังคงมีปริมาณที่สูงเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดได้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลรถยนต์ควันดำ ซึ่งมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกลไกของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ฝ่ายตรวจและบังคับการ จึงได้จัดทำคู่มือการตรวจสอบและห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาของรถยนต์ควันดำ และได้อธิบายรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นลำดับเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาและใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ต่อไป

ฝ่ายตรวจและบังคับการ

มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้าที่
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ คvdnดำจากรถยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซล)	๓
๑. ที่มาของสารมลพิษจากรถยนต์	๓
๒. เครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด หรือเครื่องยนต์ดีเซล (Diesel Engine)	๔
๓. คvdnดำจากเครื่องยนต์ดีเซล	๕
๓.๑ คvdnดำ (Black Smoke)	๖
๓.๒ สาเหตุของการเกิดคvdnดำ	๖
๓.๓ วิธีการแก้ไข และการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อลดปัญหาคvdnดำ	๗
บทที่ ๓ กฎหมายที่ใช้บังคับกับรถยนต์คvdnดำ	๘
๑. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๘
๒. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๐
๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๒
บทที่ ๔ การตรวจสอบและห้ามใช้รถยนต์คvdnดำตามพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๕
๑. รถยนต์ภายใต้บังคับ	๑๖
๒. เจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย	๑๖
๒.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่วราขอาณาจักร	๑๗
๒.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตราชการส่วนภูมิภาค	๑๗
๒.๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตราชการส่วนท้องถิ่น	๑๘
๓. มาตรฐานค่าคvdnดำจากท่อไอเสียของรถยนต์	๑๙
๔. คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๒๑
๕. บทกำหนดโทษทางอาญา	๒๒
บทที่ ๕ การตรวจวัดคvdnดำจากท่อไอเสียของรถยนต์	๒๓
๑. เครื่องมือตรวจวัดคvdnดำ	๒๓
๑.๑ เครื่องมือวัดคvdnดำระบบกระดาษากรอง (Filter)	๒๓
๑.๒ เครื่องมือวัดคvdnดำระบบวัดความทึบแสง (Opacimeter)	๒๕

๒. วิธีการตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์	๓๐
๒.๑ การเตรียมเครื่องมือวัดควันดำ	๓๐
๒.๒ การเตรียมรถยนต์	๓๐
๒.๓ การตรวจวัดควันดำ และการแปลผลค่าควันดำ	๓๑
บทที่ ๖ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการออกคำสั่ง และการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ และการรายงานข้อมูล	๓๒
๑. การตรวจสอบและออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๓๓
๑.๑ กรณีเรียกตรวจรถยนต์ปกติทั่วไป	๓๓
๑.๒ กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว	๓๗
๑.๓ กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด	๔๓
๒. การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๕
๒.๑ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนาม	๔๕
๒.๒ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๖
๓. การรายงานข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๘
๓.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๙
๓.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๙
ภาคผนวก	๕๐
ภาคผนวก ก พนักงานเจ้าหน้าที่	๕๑
ภาคผนวก ข มาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด และวิธีการตรวจวัด	๖๓
ภาคผนวก ค หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ	๗๓

สารบัญรูปภาพ

	หน้าที่	
ภาพที่ ๑	สัดส่วนของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ชุมชนเมือง	๒
ภาพที่ ๒	แหล่งกำเนิดสารมลพิษจากรถยนต์	๓
ภาพที่ ๓	ลำดับขั้นตอนการทำงานของเครื่องยนต์ดีเซล ๔ จังหวะ	๕
ภาพที่ ๔	องค์ประกอบของควันดำจากไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล	๖
ภาพที่ ๕	การตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๙
ภาพที่ ๖	รถยนต์ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๐
ภาพที่ ๗	เครื่องหมายห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๐
ภาพที่ ๘	รถยนต์ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๓
ภาพที่ ๙	เครื่องหมายห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๓
ภาพที่ ๑๐	การตรวจวัดควันดำขณะสภาพเครื่องยนต์ไม่มีภาระ (No-Load Condition)	๒๐
ภาพที่ ๑๑	การตรวจวัดควันดำขณะสภาพเครื่องยนต์มีภาระ (Full-Load Condition)	๒๐
ภาพที่ ๑๒	โครงสร้างของเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)	๒๔
ภาพที่ ๑๓	เครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)	๒๔
ภาพที่ ๑๔	การตรวจวัดควันดำด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter) และลักษณะของกระดาษกรองที่ได้เก็บควันดำจากท่อไอเสียรถยนต์	๒๔
ภาพที่ ๑๕	หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)	๒๕
ภาพที่ ๑๖	หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)	๒๖
ภาพที่ ๑๗	เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)	๒๖
ภาพที่ ๑๘	หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)	๒๗
ภาพที่ ๑๙	เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)	๒๗
ภาพที่ ๒๐	เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)	๒๘
ภาพที่ ๒๑	การตรวจวัดควันดำในภาคสนามด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)	๒๘

ภาพที่ ๒๒	การตรวจวัดควันดำในภาคสนามด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่าน (Partial Flow Opacity)	๒๙
ภาพที่ ๒๓	รายงานผลตรวจวัดควันดำด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)	๒๙
ภาพที่ ๒๔	ขั้นตอนการตรวจสอบและห้ามใช้รถที่มีควันดำเกินมาตรฐาน	๓๒
ภาพที่ ๒๕	ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด้านตรวจสอบตรวจจับรถที่มีควันดำเกินมาตรฐาน	๓๓
ภาพที่ ๒๖	ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกตรวจรถยนต์ปกติทั่วไป	๓๔
ภาพที่ ๒๗	ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (แบบ คพ. ๓)	๓๕
ภาพที่ ๒๘	ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (แบบ คพ. ๑)	๓๖
ภาพที่ ๒๙	ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (ในวงกลม)	๓๖
ภาพที่ ๓๐	ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีเรียกตรวจรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว	๓๘
ภาพที่ ๓๑	ตัวอย่างหนังสือคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (แบบ คพ. ๖)	๓๙
ภาพที่ ๓๒	ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (แบบ คพ. ๓)	๔๐
ภาพที่ ๓๓	ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (แบบ คพ. ๒)	๔๑
ภาพที่ ๓๔	ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (ในวงกลม)	๔๑
ภาพที่ ๓๕	ตัวอย่างหนังสือรับรองการอนุญาต (แบบ คพ. ๔)	๔๒
ภาพที่ ๓๖	ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกตรวจรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด	๔๓
ภาพที่ ๓๗	ตัวอย่างหนังสือคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ (แบบ คพ. ๕)	๔๔
ภาพที่ ๓๘	ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่	๔๕
ภาพที่ ๓๙	ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๗
ภาพที่ ๔๐	ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	๔๘

สารบัญตาราง

	หน้าที่	
ตารางที่ ๑	กำหนดระยะเวลาการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์	๗
ตารางที่ ๒	กฎหมายที่ใช้บังคับกับรถยนต์ที่มีค่าควันดำจากท่อไอเสียเกินมาตรฐาน	๘
ตารางที่ ๓	พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่างๆ จำแนกตามเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ (เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษจากรถยนต์)	๑๗
ตารางที่ ๔	มาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด	๑๙

บทที่

๑

บทนำ

มลพิษทางอากาศจากรถยนต์ เป็นปัญหาที่มักพบในเมืองใหญ่ หรือหัวเมืองหลักของประเทศไทย อาทิ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ สมุทรปราการ นนทบุรี หาดใหญ่ เป็นต้น และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ในขณะที่การขยายหรือเพิ่มเส้นทางจราจรเป็นไปได้อย่างจำกัด ทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัดในช่วงโมงเร่งด่วน ประกอบกับสภาพเครื่องยนต์ที่อาจเสื่อมโทรมไปตามอายุการใช้งานและขาดการบำรุงรักษาที่ดี รวมทั้งสภาพของชุมชนเมืองที่มีอาคารเรียงรายล้อมรอบอย่างหนาแน่น ล้วนเป็นสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดหรือสะสมของสารมลพิษที่ระบายออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในลำดับต่อไป

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทำการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไปในหัวเมืองหลักของประเทศ ด้วยการตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศตามมาตรฐานกำหนดไว้จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองรวม (TSP) ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{๑๐}) ก๊าซโอโซน (O_๓) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_๒) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_๒) และสารตะกั่ว (Pb) พบว่าตลอดหลายปีที่ผ่านมา ฝุ่นละอองยังคงเป็นปัญหาหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝุ่นขนาดเล็กบริเวณริมเส้นทางจราจร แม้ว่าบางช่วงอาจมีแนวโน้มที่ลดลงบ้างก็ตาม ปัญหารองลงมาคือ ก๊าซโอโซน สำหรับก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์พบเกินมาตรฐานเล็กน้อยในบางพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ส่วนสารมลพิษชนิดอื่นๆ ยังมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด

มลพิษทางอากาศในพื้นที่ชุมชนเมือง (Urban Area) ประมาณร้อยละ ๔๐ มีที่มาจากยานพาหนะหรือรถยนต์ที่วิ่งอยู่บนท้องถนน (ภาพที่ ๑) โดยรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลจะเป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นขนาดเล็กที่สำคัญที่พบเห็นและเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ควันดำ” ซึ่งมีขนาดเล็กมาก เกิดจากการเผาไหม้หรือการสันดาปที่ไม่สมบูรณ์ของเครื่องยนต์ (Incomplete Combustion) มีผลการศึกษาที่ระบุว่า กว่าร้อยละ ๙๐ ของควันดำที่ระบายออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล มีขนาดเล็กกว่า ๑ ไมครอน ด้วยเหตุนี้ควันดำจากรถยนต์จึงสามารถเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจของมนุษย์ได้ง่าย สะสมฝังตัวอยู่ในปอดได้อย่างยาวนาน ทำอันตรายต่อเซลล์จนเกิดเป็นเนื้องอกได้ นอกจากนี้ ไอเสียจากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลไม่เพียงแต่จะมีเฉพาะควันดำที่เป็นผงเขม่าที่มีคาร์บอนเป็นองค์ประกอบเท่านั้น ยังประกอบไปด้วยสารอันตรายจำพวก Polycyclic Aromatic Hydrocarbons (PAH) ซึ่งจัดเป็นสารก่อมะเร็ง (Carcinogenic) ที่สำคัญอีกด้วย

แนวทางหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาควันดำจากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลมีหลายประการ เริ่มตั้งแต่การผลิตเครื่องยนต์ การดูแลบำรุงรักษาสภาพเครื่องยนต์ พฤติกรรมการขับขี่รถยนต์ คุณภาพของ น้ำมันดีเซล อุปกรณ์ลดมลพิษ ปริมาณสารมลพิษที่ยินยอมให้ระบายออกจากท่อไอเสียของรถใหม่หรือรถใช้งาน การจำกัดการใช้รถยนต์ที่ระบายมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งการแก้ไขและควบคุมป้องกัน ปัญหาฝุ่นละอองจากรถยนต์ ไม่อาจสำเร็จได้ด้วยการนำมาตราการใดมาตรการหนึ่งมาใช้เพียงลำพังเท่านั้น แต่ต้องอาศัยมาตรการต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วร่วมกัน จึงจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งนี้ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดปริมาณสารมลพิษที่ยินยอมให้ระบาย ออกจากท่อไอเสียของรถใช้งาน และการจำกัดการใช้รถยนต์ดีเซลที่มีควันดำไม่เป็นไปตามมาตรฐานไม่ให้นำมาใช้ในทางได้จนกว่าจะนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์เสียก่อน ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาฝุ่นขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชนเมืองให้ลดลงได้ แม้อาจจะมองว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุก็ตาม

ภาพที่ ๑ สัดส่วนของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ชุมชนเมือง

บทที่

๒

ควันดำจากรถยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซล)

๑. ที่มาของสารมลพิษจากรถยนต์

เป็นที่ทราบกันดีและเห็นได้อย่างชัดเจนว่า รถยนต์เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่สำคัญในบริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีการจราจรหนาแน่นติดขัด ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) และไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon, HC) มากกว่าแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอื่นๆ

มลพิษที่ระบายนจากรถยนต์จะอยู่ในรูปของก๊าซ (Gas-Phase Emissions) ไอระเหย (Vapor-Phase Emissions) และอนุภาค (Particle-Phase Emissions) อาทิ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NOx) ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ไฮโดรคาร์บอน (HC) เขม่าควัน (Soot) เป็นต้น ขึ้นอยู่กับชนิดหรือประเภทของเครื่องยนต์ หากพิจารณาถึงแหล่งที่มาของสารมลพิษจากรถยนต์แล้วอาจสามารถจำแนกที่มาได้ ๓ แหล่งด้วยกัน คือ (ภาพที่ ๒)

- (๑) การระเหยของน้ำมัน (Fuel Evaporation) จากส่วนต่างๆ ของเครื่องยนต์ เช่น ถังน้ำมันหรือคาร์บูเรเตอร์จากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน เป็นต้น คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๐
- (๒) การระเหยจากเสื้อสูบ (Crankcase Vapors) ซึ่งจะมาจากไอเสียที่ไหลลอดผ่านมาทางแหวนลูกสูบ และจากส่วนผสมของน้ำมันและอากาศจากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๐
- (๓) การระบายจากท่อไอเสีย (Engine Exhaust) เป็นส่วนที่มีอันตรายและมีปริมาณมากที่สุด เกิดจากการเผาไหม้หรือการสันดาปของเครื่องยนต์ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๖๐

Fuel Evaporation
๒๐%

Percentage estimates
prior to application of
emissions controls

Engine Exhaust
๖๐%

Crank case Vapors
๒๐%

ภาพที่ ๒ แหล่งกำเนิดสารมลพิษจากรถยนต์

จะเห็นได้ว่าท่อไอเสียของรถยนต์จะเป็นแหล่งระบายมลพิษที่สำคัญที่สุดของรถยนต์ ซึ่งเกิดจากการเผาไหม้หรือการสันดาปของเครื่องยนต์ที่มีความจำเป็นต้องควบคุมดูแลให้มีปริมาณถึงระดับที่จะส่งผลกระทบต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม โดยในที่นี้จะขอกล่าวถึงปัญหาเขม่าควันดำหรือฝุ่นที่ระบายจากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด (เครื่องยนต์ดีเซล) ซึ่งเป็นปัญหาหลักของเขตพื้นที่ชุมชนเมือง

๒. เครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด หรือเครื่องยนต์ดีเซล (Diesel Engine)

เครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัด หรือเครื่องยนต์ดีเซลเป็นเครื่องยนต์สันดาปภายในชนิดหนึ่ง (Internal Combustion Engine) ที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า น้ำมันโซล่า มักจะใช้เป็นต้นกำลังของรถบรรทุก รถบัส รถโดยสารประจำทาง รถกระบะ รถตู้ ฯลฯ มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ปั๊มจ่ายน้ำมัน (Fuel Pump) และหัวฉีดน้ำมัน (Fuel Injector) ส่วนประกอบที่ทำให้เครื่องยนต์ดีเซลแตกต่างจากเครื่องยนต์เบนซิน คือ เครื่องยนต์ดีเซลจะไม่มีหัวเทียนและคอยล์จุดระเบิด เนื่องจากเครื่องยนต์ดีเซลใช้วิธีการอัดอากาศเข้าไปในกระบอกสูบให้ร้อนจัด เมื่อหัวฉีดฉีดน้ำมันเป็นละอองฝอยเข้าไปกระทบกับอากาศที่ถูกอัดอยู่ในกระบอกสูบจะเกิดการเผาไหม้ขึ้น แรงดันจากการขยายตัวของก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้จะผลักดันหัวลูกสูบให้เลื่อนลงเป็นกำลังงานถ่ายทอดออกมา

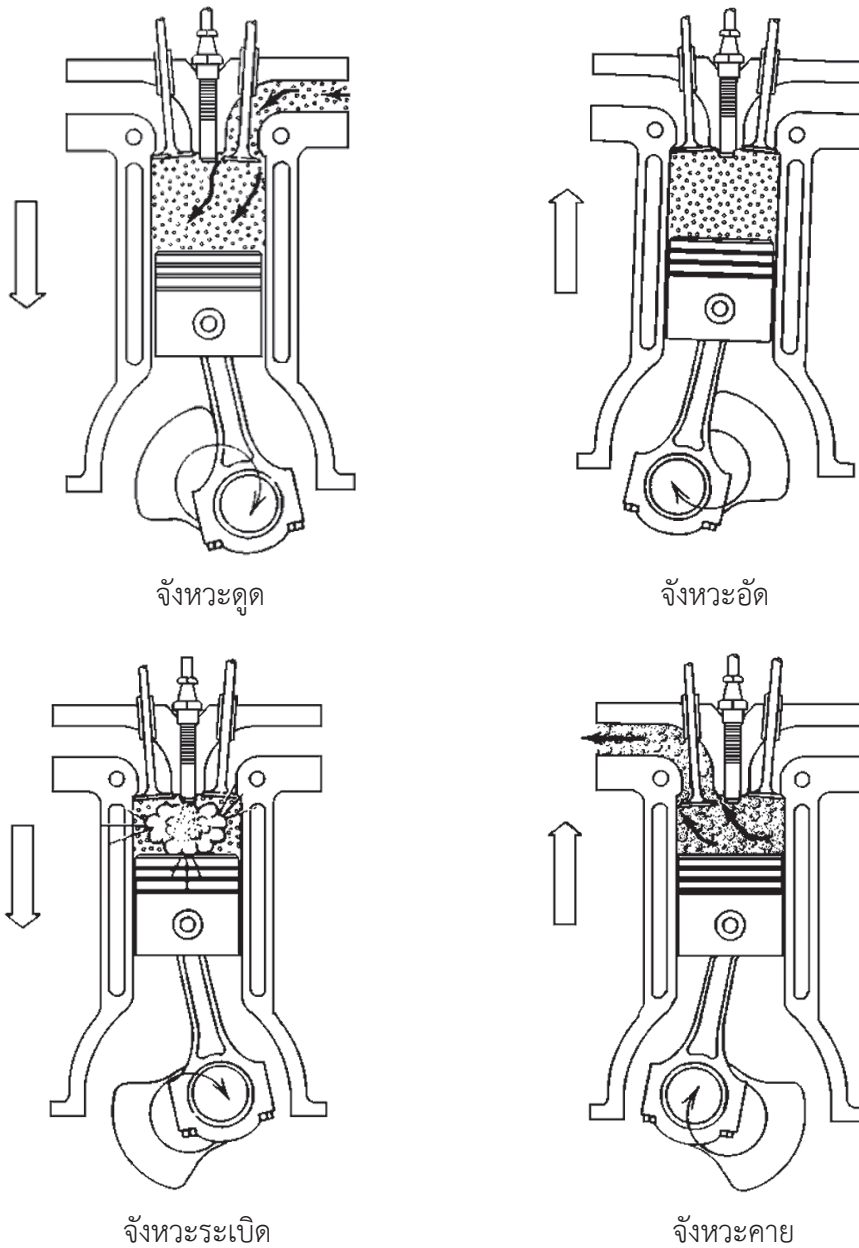
เครื่องยนต์ดีเซลแบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ เครื่องยนต์ ๔ จังหวะ (Four-Stroke Cycle) และเครื่องยนต์ ๒ จังหวะ (Two-Stroke Cycle) โดยจะขอกล่าวสรุปถึงการทำงานของเครื่องยนต์ดีเซล ๔ จังหวะเท่านั้น เพราะเป็นประเภทที่ใช้กันโดยทั่วไปกับรถยนต์บนท้องถนน ซึ่งลำดับขั้นตอนการทำงานของเครื่องยนต์ดีเซล ๔ จังหวะมีดังนี้ (ภาพที่ ๓)

(๑) **จังหวะดูด (Intake Stroke)** ลิ้นไอดีจะเปิด ส่วนลิ้นไอเสียจะปิด เพื่อให้อากาศถูกดูดเข้ากระบอกสูบในขณะที่ลูกสูบเคลื่อนที่ลง

(๒) **จังหวะอัด (Compression Stroke)** ลิ้นไอดีจะปิดและลิ้นไอเสียปิดสนิท เพื่อไม่ให้อากาศที่ถูกดูดเข้ากระบอกสูบรั่วออกไปในขณะที่ลูกสูบเคลื่อนที่ขึ้นเพื่ออัดอากาศในกระบอกสูบ ทำให้ความดันและอุณหภูมิในกระบอกสูบเพิ่มสูงขึ้น

(๓) **จังหวะระเบิด (Power Stroke)** ในจังหวะนี้ลิ้นไอดีและลิ้นไอเสียยังคงปิดสนิท เมื่อลูกสูบเคลื่อนที่ขึ้นในจังหวะอัดเกือบถึงจุดสูงสุด หัวฉีดจะเริ่มฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปปะทะกับอากาศที่ถูกอัดจนเกิดอุณหภูมิสูง ทำให้เกิดการเผาไหม้ขึ้นอย่างรวดเร็ว อากาศที่ขยายตัวจากการเผาไหม้จะผลักดันให้ลูกสูบเคลื่อนที่ลง ส่งกำลังต่อไปยังเพลาข้อเหวี่ยง

(๔) **จังหวะคาย (Exhaust Stroke)** เมื่อลูกสูบเคลื่อนที่ลงเกือบถึงตำแหน่งต่ำสุด ลิ้นไอเสียจะเริ่มเปิดลูกสูบจะเคลื่อนที่ขึ้นเพื่อไล่เอาไอเสีย (Diesel Fumes) ออกจากกระบอกสูบทางลิ้นไอเสีย จนถึงตำแหน่งสูงสุด และเมื่อลูกสูบเริ่มเคลื่อนที่ลงอีกครั้ง ลิ้นไอเสียจะปิด ลิ้นไอดีจะเปิด เพื่อดูดอากาศเข้า เป็นการเริ่มจังหวะดูดใหม่ ลูกสูบจะทำงานหมุนเวียนครบ ๔ จังหวะ เช่นนี้ตลอดไปทำให้เกิดพลังงานที่จะไปขับเคลื่อนการทำงานของเครื่องจักรที่ต่อกับเครื่องยนต์ดีเซลนี้ๆ

ภาพที่ ๓ ลำดับขั้นตอนการทำงานของเครื่องยนต์ดีเซล ๔ จังหวะ

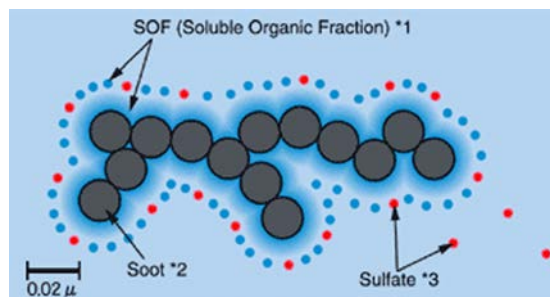
๓. คvdnดำจากเครื่องยนต์ดีเซล

สารมลพิษทางอากาศที่ระบายออกจากเครื่องยนต์ดีเซล พบว่ามีมากกว่า ๑๐๐ ชนิด สารมลพิษที่สำคัญและมีปริมาณความเข้มข้นสูง ได้แก่ ฝุ่นหรือควันดำ (Black Smoke) และออกไซด์ของไนโตรเจน (NOx) ส่วนปริมาณของก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) และไฮโดรคาร์บอน (HC) จะมีความเข้มข้นน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องยนต์เบนซิน สาเหตุที่มีปริมาณความเข้มข้นของฝุ่นหรือควันดำ และออกไซด์ของไนโตรเจนสูง เนื่องจากการเผาไหม้ที่มีสัดส่วนการใช้ปริมาณน้ำมันดีเซลมากที่อุณหภูมิสูง (Fuel-rich High-temperature Combustion) และน้ำมันดีเซลไม่ได้มีการผสมกับอากาศหรือไอดีมาก่อนที่จะไหลเข้าสู่

ห้องเผาไหม้ ทำให้การเผาไหม้เกิดออกไซด์ของไนโตรเจนจำนวนมาก ขณะที่การเผาไหม้บริเวณใกล้หัวฉีดที่มีปริมาณน้ำมันดีเซลมากกว่าบริเวณอื่นก็เกิดได้ไม่สมบูรณ์ จึงมีปริมาณเขม่าควันดำมากเช่นกัน

๓.๑ ควันดำ (Black Smoke) เป็นกลุ่มของอนุภาคที่เกิดจากการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ดีเซล ร้อยละ ๙๐ มีขนาด (Aerodynamic Diameter) เล็กกว่า ๑ ไมครอน (μm) และไม่ได้มีรูปร่างเป็นรูปทรงกลม แต่จะเกิดจากอนุภาคขนาดเล็กๆ รวมกันหรือเชื่อมต่อกันเป็นสาย (ภาพที่ ๔) ซึ่งจะมีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ ผงเขม่า (Soot) Soluble Organic Fraction (SOF) และซัลเฟต (Sulfate)

- (๑) ผงเขม่า (Soot) เกิดจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ของน้ำมันดีเซล และน้ำมันหล่อลื่น
- (๒) Soluble Organic Fraction (SOF) เป็นส่วนของน้ำมันดีเซล และน้ำมันหล่อลื่นที่ไม่ได้รับการเผาไหม้
- (๓) ซัลเฟต (Sulfate) เกิดจากซัลเฟอร์ (S) ในน้ำมันดีเซลถูกออกซิไดซ์ (Oxidize) และระบายออกมาในรูปของซัลเฟต (SO_x)

ภาพที่ ๔ องค์ประกอบของควันดำจากไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล

๓.๒ สาเหตุของการเกิดควันดำ

- (๑) การปรับแต่งระบบปั๊มจ่ายน้ำมันไม่เหมาะสม และตั้งจังหวะการฉีดน้ำมันไม่ถูกต้อง องศาการฉีดไม่เหมาะสม ฉีดน้ำมันมากเกินไป
- (๒) หม้อกรองอากาศสกปรก อุดตัน
- (๓) บรรทุกเกินอัตราที่กำหนด
- (๔) เครื่องยนต์สภาพชำรุดและไม่สมบูรณ์ หรือเครื่องหลวม
- (๕) เร่งเครื่องเร็วเกินไป หรือเร่งเครื่องซ้ำกันหลายครั้ง
- (๖) หัวฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงสกปรก ชำรุด ความดันหัวฉีดต่ำ
- (๗) อุณหภูมิต่ำไม่ถึงอุณหภูมิทำงาน
- (๘) กำลังอัดต่ำ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- (๙) ประเก็นฝาสูบรั่ว
- (๑๐) ขาดการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์อย่างสม่ำเสมอ

๓.๓ วิธีการแก้ไข และการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อลดปัญหาควันดำ

- (๑) เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องตามกำหนดเวลา
- (๒) หมั่นทำความสะอาดหม้อกรองอากาศไม่ให้อุดตัน
- (๓) ตรวจสอบการทำงานของเครื่องยนต์ว่าอยู่ในสภาพสมบูรณ์หรือไม่
- (๔) ตั้งองศาการจุกตะเปิดตามมาตรฐานของบริษัทผู้ผลิต
- (๕) ตรวจสอบอุปกรณ์การฉีดน้ำมันตามกำหนดเวลา หรือเมื่อเครื่องยนต์มีอาการผิดปกติ เช่น เร่งเครื่องไม่ตอบสนอง หรือตอบสนองช้า เป็นต้น
- (๖) ปรับแต่งหัวฉีดเพื่อให้ฉีดน้ำมันได้เป็นฝอยละอองละเอียด ซึ่งจะทำให้เครื่องยนต์เผาไหม้ได้สมบูรณ์ ไม่เกิดควันดำ
- (๗) ตรวจสอบและทำความสะอาดระบบน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘) หลีกเลี่ยงการบรรทุกน้ำหนักเกินพิกัด
- (๙) เปลี่ยนเกียร์ตามความเร็วรอบของเครื่องยนต์
- (๑๐) นำรถเข้ารับการตรวจสอบกำลังอัดในกระบอกสูบ เพื่อตรวจสอบว่าเครื่องยนต์สึกหรอมากแล้วหรือไม่ เครื่องยนต์ที่สึกหรอมากจะมีกำลังอัดต่ำและการเผาไหม้จะไม่สมบูรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดควันดำมาก

ตารางที่ ๑ กำหนดระยะเวลาการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์

รายการ	ทุกสัปดาห์	ทุก ๓ เดือน	ทุก ๖ เดือน	ทุก ๑ ปี
๑. ทำความสะอาดไส้กรองอากาศ	√			
๒. เปลี่ยนถ่านน้ำมันเครื่อง		√		
๓. ทำความสะอาดไส้กรองน้ำมัน		√		
๔. เปลี่ยนไส้กรองอากาศ			√	
๕. เปลี่ยนไส้กรองน้ำมัน			√	
๖. ตรวจสอบหัวฉีดน้ำมัน			√	
๗. ตรวจสอบระบบจ่ายน้ำมัน				√

บทที่

๓

กฎหมายที่ใช้บังคับกับรถยนต์ควันดำ

เมื่อพิจารณากฎหมายที่มีผลใช้บังคับโดยตรงกับรถยนต์ใช้งานที่มีค่าควันดำจากท่อไอเสียเกินมาตรฐาน จะพบว่า มีกฎหมายที่ส่วนราชการบังคับใช้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์อยู่จำนวนอย่างน้อย ๓ ฉบับ (ตารางที่ ๒) ได้แก่

- (๑) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๒) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

แม้ว่าอาจจะยังมีกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง คือ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔ แต่ก็ยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันจะได้มีการบังคับใช้กับรถยนต์ควันดำแต่อย่างใด ดังนั้น จึงอาจสรุปสาระสำคัญของกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับควบคุมรถยนต์ควันดำ ดังนี้

ตารางที่ ๒ กฎหมายที่ใช้บังคับกับรถยนต์ที่มีค่าควันดำจากท่อไอเสียเกินมาตรฐาน

กฎหมาย	รถยนต์ภายใต้บังคับ	ผู้บังคับใช้	สภาพบังคับ
๑. พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๕๒	รถยนต์ทุกประเภท	๑. เจ้าพนักงานจราจร ^๑ ๒. พนักงานเจ้าหน้าที่ ^๒ ๓. ผู้ตรวจการ ^๓	๑. ห้ามใช้รถ (ยังไม่มีสภาพบังคับ) ๒. ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	รถยนต์ขนาดใหญ่ อาทิ รถบรรทุก รถโดยสาร- ประจำทาง เป็นต้น	๑. ผู้ตรวจการ ^๔	๑. ห้ามใช้รถ (พนส.คำสั่งห้ามใช้รถ) ๒. ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
๓. พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษา- คุณภาพสิ่งแวดล้อม- แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	รถยนต์ขนาดเล็ก อาทิ รถปิกอัพ รถตู้ เป็นต้น (รถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วย รถยนต์)	๒. พนักงานเจ้าหน้าที่ ^๕	๒. ห้ามใช้รถ (ติดเครื่องหมายห้ามใช้รถ)

- หมายเหตุ :**
- ^๑ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร
 - ^๒ ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร
 - ^๓ ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
 - ^๔ ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม แต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจการขนส่ง
 - ^๕ ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

อาจถือได้ว่าเป็นกฎหมายทั่วไปสำหรับใช้บังคับกับรถยนต์ทุกประเภท โดยมีเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจการ เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย (ภาพที่ ๕) หากเจ้าพนักงานดังกล่าว ตรวจสอบพบว่า รถยนต์คันใดมีควันดำไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (มาตรา ๑๐ ทวิ และมาตรา ๑๕๒)

นอกจากโทษปรับข้างต้นแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ตรวจการ มีอำนาจสั่งระงับการใช้รถยนต์ที่มีควันดำเกินมาตรฐานได้ (มาตรา ๑๔๓ ทวิ) แต่ในปัจจุบันยังไม่อาจใช้อำนาจเช่นนี้ได้ เนื่องจากยังมีได้มีประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักร กำหนดรายละเอียด วิธีการ หรือหลักเกณฑ์สำหรับการห้ามใช้รถแต่อย่างใด

ส่วนกรณีการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ หรือการนำรถที่ยังไม่ได้รับการตรวจรับรองไปใช้ในทาง มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๕๔ หรือมีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท และปรับรายวันอีกวันละ ๕๐๐ บาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามมาตรา ๑๕๖ แล้วแต่กรณี

ภาพที่ ๕ การตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๑.๑ บทบัญญัติ

มาตรา ๑๐ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ฝุ่น คิวน์ ละอองเคมี หรือเสี่ยงเกินเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๑๔๓ ทวิ เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบในเมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิ และมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการใช้รถนั้นเป็นการชั่วคราว และให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๔ เมื่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ได้ซ่อมหรือแก้ไขรถถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิแล้ว ให้นำรถไปให้เจ้าพนักงานจราจรหรือผู้ที่อธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจตรวจรถตรวจรับรอง เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่จะนำรถออกใช้ในทางได้เมื่อได้รับใบตรวจรับรอง

การตรวจรับรองรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑.๒ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา...ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใด

... ฯลฯ...

(๔) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ ถ้าไม่เป็นความผิดที่กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดนำรถที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการได้สั่งให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ ไปใช้ในทางโดยยังมิได้รับใบตรวจรับรองตามมาตรา ๑๔๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

๒. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

อาจถือได้ว่าเป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับใช้บังคับกับรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งจะเป็นรถเพื่อการขนส่งหรือพาณิชย์ โดยมากจะเป็นรถยนต์ขนาดใหญ่ อาทิ รถโดยสารประจำทางรถบรรทุก รถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด รถตู้โดยสาร เป็นต้น (ภาพที่ ๖) โดยมีผู้ตรวจการเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย หากผู้ตรวจการตรวจสอบพบว่า รถยนต์คันใดมีค่าควันดำไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๗๑ และมาตรา ๑๔๘) อีกทั้งผู้ตรวจการยังมีอำนาจสั่งห้ามใช้รถยนต์คันนั้นเป็นการชั่วคราวได้ (มาตรา ๘๓) ด้วยการพ่นสีคำสั่งห้ามใช้ไว้บริเวณกระจกบังลมด้านหน้ารถยนต์ (ภาพที่ ๗)

สำหรับกรณีการฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ตรวจการตามมาตรา ๘๓ มีโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทตาม มาตรา ๑๔๘ เช่นกัน

ภาพที่ ๖ รถยนต์ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ภาพที่ ๗ เครื่องหมายห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๑ บทบัญญัติ

มาตรา ๗๑ รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกับได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ และเสียภาษีตามมาตรา ๘๕ แล้ว

รถที่ใช้ในการขนส่งที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีรถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๘๓ เมื่อผู้ตรวจการตรวจพบว่ารถคันใดมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงหรือมีเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้ตรวจการรายงานให้นายทะเบียนทราบ แต่ถ้าปรากฏโดยชัดแจ้งว่าการใช้รถคันนั้นต่อไปน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายแก่การขนส่ง ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งระงับใช้ไว้เป็นการชั่วคราวได้ และให้รับรายงานให้นายทะเบียนทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้เป็นเจ้าของรถตามวรรคหนึ่งจัดการส่งรถคันนั้นไปให้พนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความบกพร่องตามรายงานของผู้ตรวจการภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทางการใช้รถดังกล่าวไว้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งอนุญาตให้ใช้ได้ต่อไป

มาตรา ๘๔ เมื่อพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตเห็นว่ารถที่นำมาให้ตรวจตามมาตรา ๘๓ สมควรจะต้องซ่อมแซม ปรับปรุงเพื่อให้รถกลับมีสภาพมั่นคงแข็งแรงหรือจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์หรือส่วนควบให้ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง แล้วให้พนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความถูกต้องและรายงานให้นายทะเบียนทราบ

เมื่อได้พิจารณาเห็นสมควรตามรายงานของพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถคันนั้นต่อไปได้

๒.๒ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดใช้รถโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ตรวจการหรือนายทะเบียนตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาจถือได้ว่าเป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับใช้บังคับกับรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรถยนต์ส่วนบุคคล หรือรถยนต์ขนาดเล็ก อาทิ รถเก๋ง รถปิกอัพ รถตู้ เป็นต้น (ภาพที่ ๘) โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่ารถยนต์คันใดมีค่าควันดำไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งห้ามใช้รถยนต์ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” แก่รถยนต์คันนั้นได้ (มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗) (ภาพที่ ๙)

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีโทษปรับสำหรับรถยนต์ที่มีค่าควันดำเกินกว่ามาตรฐาน เหมือนเช่นพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่กรณีหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ มีโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๐๒ หรือมีโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

ภาพที่ ๘ รถยนต์ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ภาพที่ ๙ เครื่องหมายห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓.๑ บทบัญญัติ

มาตรา ๖๔ ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าได้มีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนตามมาตรา ๖๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาดหรือจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๖๖ ในการออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา ๖๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมายอย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้นด้วย

การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง หรือการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุดเพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใดๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

๓.๒ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทที่

การตรวจสอบและห้ามใช้รถยนต์ควันดำ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับควบคุมมลพิษจากยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษจากรถยนต์และรถจักรยานยนต์ โดยได้มีมาตรฐานการระบายมลพิษจากท่อไอเสียของรถยนต์และรถจักรยานยนต์หลายฉบับครอบคลุมสารมลพิษหลักหลายชนิด ได้แก่ ควันดำ ควันขาว ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ไฮโดรคาร์บอน (HC) และเสียงดัง ซึ่งก็ได้มีส่วนราชการหลายแห่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นำมาตรฐานเหล่านี้ไปประกาศใช้บังคับตามอำนาจหน้าที่ของตน อาทิเช่น กองบังคับการตำรวจจราจร กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น

นอกจากบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกมาตรฐานมลพิษจากยานพาหนะหรือรถยนต์แล้วพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังได้มีบทบัญญัติที่ใช้กำกับควบคุมรถยนต์ที่ระบายมลพิษเกินกว่าที่มาตรฐานกำหนดไว้อีกด้วย แต่บทบาทอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกำกับควบคุมเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะหรือรถยนต์ให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยการออกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” กับรถยนต์ที่ระบายมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด มีอยู่ค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ สามารถบังคับใช้หรือสั่งการห้ามใช้รถยนต์ดังกล่าว ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เท่านั้น ไม่อาจครอบคลุมไปถึงรถยนต์ประเภทหรือชนิดที่จดทะเบียนตามกฎหมายอื่น ได้แก่ รถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก อาทิเช่น รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุก เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นไปตามนิยามของคำว่า “ยานพาหนะ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติไว้ว่า “ยานพาหนะ หมายถึง รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์...” และตามนัยหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ค่วนที่ ๑๖๐๑/๒๘๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ ที่ว่า “...แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดมาตรฐานปริมาณสารมลพิษจากรถยนต์ที่ผลิตขึ้นมาใหม่ ทั้งที่เป็นรถยนต์ซึ่งจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ก็ตาม แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษก็ไม่มีอำนาจดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับรถยนต์ซึ่งมิได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒...”

มาตรการห้ามใช้รถยนต์ที่มีมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เป็นมาตรการที่จะควบคุมรถยนต์ไม่ให้นำมาวิ่งบนท้องถนนได้อีก จนกว่าจะได้มีการนำรถไปแก้ไขปรับปรุง สภาพของเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพดีมีมลพิษไม่เกินมาตรฐานเสียก่อน โดยที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการดำเนินการตรวจสอบตรวจจับและห้ามใช้รถยนต์ควันดำได้ถูกกำหนดไว้ในกฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดในบทที่ ๖

อาจกล่าวสรุปโดยสังเขปได้ว่า การตรวจสอบและห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการ ตรวจสอบควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หากกรณีตรวจสอบ พบว่า มีการระบายควันดำเกินกว่ามาตรฐานกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ เพื่อบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ดังกล่าว นำรถไปปรับปรุงแก้ไขสภาพเครื่องยนต์ให้มีควันดำ เกินกว่ามาตรฐานต่อไป

๑. รถยนต์ภายใต้บังคับ

รถยนต์ทั่วไปที่ใช้บนท้องถนน จะแบ่งตามกฎหมายที่จดทะเบียนออกได้ ๒ ประเภท กล่าวคือ รถยนต์ ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ซึ่งรถยนต์ที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ รถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เท่านั้น ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ ที่กำหนดนิยามของคำว่า “ยานพาหนะ” ไว้ว่า “ยานพาหนะ หมายถึง รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์...” (รายละเอียดกล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓)

๒. เจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้อำนาจ หน้าที่แก่ “พนักงานเจ้าหน้าที่” เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษจาก ยานพาหนะ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ บุคคลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ชื่อใหม่หลังจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับ) แต่งตั้งขึ้นตาม มาตรา ๑๑ วรรคสอง ปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่จากข้าราชการในสังกัดหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไว้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (ตารางที่ ๓) โดยอาจมีวัตถุประสงค์สำคัญให้สามารถนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปใช้เป็นเครื่องมือควบคุมป้องกันปัญหามลพิษจากยานพาหนะได้อย่างกว้างขวางอีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งพื้นที่ที่มีมลพิษกับปัญหามลพิษทางอากาศอย่างมาก ดังเช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี เป็นต้น ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่างๆ จำแนกตามเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ
(เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษจากรถยนต์)

ทั่วราชอาณาจักร	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น
๑. กรมควบคุมมลพิษ ๒. กรมการขนส่งทางบก	๑. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๒. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ๓. สำนักงานขนส่งจังหวัดและ สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา	๑. กองบังคับการตำรวจจราจร ๒. กรุงเทพมหานคร ๓. เทศบาล ๔. องค์การบริหารส่วนตำบล ๕. เมืองพัทยา

๒.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานราชการส่วนกลาง ดังนี้

(๑) กรมควบคุมมลพิษ

ก. ข้าราชการ ได้แก่ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เลขาธิการกรมผู้อำนวยความสะดวกนิติการ ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ ผู้อำนวยการฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป และนายช่างเทคนิค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานขึ้นไป สังกัดฝ่ายตรวจและบังคับการ มีอำนาจหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร

ข. พนักงานราชการ ได้แก่ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม และนายช่างเทคนิค สังกัดฝ่ายตรวจและบังคับการ มีอำนาจหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร

(๒) กรมการขนส่งทางบก ได้แก่ ผู้ตรวจการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ที่มีอำนาจหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร

๒.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ดังนี้

(๑) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖ และนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป สังกัดสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖ มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่ของกลุ่มจังหวัดในความรับผิดชอบของตน

(๒) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด และนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป สังกัดสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่จังหวัดของตน

(๓) สำนักงานขนส่งจังหวัด และสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ได้แก่ ผู้ตรวจการ มีอำนาจหน้าที่ เฉพาะในเขตท้องที่จังหวัดของตน

๒.๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดราชการส่วนกลาง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) กองบังคับการตำรวจจราจร ได้แก่ ผู้บังคับการตำรวจจราจร รองผู้บังคับการตำรวจจราจร ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้กำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร สารวัตรงานควบคุมมลภาวะ และนายตำรวจตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป สังกัดกองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม รองผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค รองผู้อำนวยการสำนักเทคนิค ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองโรงงานช่างกล สำนักการคลัง ข้าราชการในสังกัดกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อมซึ่งดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสุขาภิบาล หรือนายช่างเครื่องกล ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ข้าราชการในสังกัดกองโรงงานช่างกล สำนักการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งวิศวกรเครื่องกล นายช่างเครื่องกล หรือนายช่างไฟฟ้า ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ข้าราชการในสังกัดกองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๑ กองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๒ และกองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๓ สำนักเทคนิค ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ปกครอง ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขต หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขต ข้าราชการในสังกัดฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขต ซึ่งดำรงตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล หรือเจ้าหน้าที่อนามัย ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป และข้าราชการในสังกัดฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขต ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ปกครอง ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

(๓) เทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม นักบริหารงานสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป และนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

(๔) องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม นักบริหารงานสาธารณสุข ซึ่งดำรง

ตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป และนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

(๕) เมืองพัทยา ได้แก่ นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา ผู้อำนวยการสำนักการช่าง ผู้อำนวยการกองอนามัยและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข หัวหน้าฝ่ายบริการและส่งเสริมการอนามัย นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไป เจ้าพนักงานสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป และเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

๓. มาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดมาตรฐานวิธีการตรวจวัดควันดำ และค่าควันดำที่ยินยอมให้ระบายจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดไว้ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ มาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด

ค่ามาตรฐานควันดำ (ร้อยละ)		สภาพเครื่องยนต์
เครื่องมือระบบวัดความทึบแสง	เครื่องมือระบบกระดาศกรอง	
๔๕	๕๐	ไม่มีภาวะ
๓๕	๔๐	มีภาวะและอยู่บนเครื่องทดสอบ

(๑) สภาพเครื่องยนต์ไม่มีภาวะ (No - load Condition) หมายถึง การตรวจวัดควันดำขณะรถยนต์จอดอยู่กับที่ ด้วยการกดคันเร่งอย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่งจนถึงความเร็วรอบสูงสุด (Rapid Acceleration) ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒ วินาที กรณีตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาศกรอง ให้เก็บตัวอย่างควันดำลงบนกระดาศกรองขณะเริ่มกดคันเร่ง ทำการตรวจวัด ๒ ครั้งโดยใช้ค่าควันดำสูงสุดเป็นเกณฑ์ตัดสิน (ภาพที่ ๑๐)

(๒) สภาพเครื่องยนต์มีภาวะ (Full - load Condition) หมายถึง การตรวจวัดควันดำขณะรถยนต์อยู่บนเครื่องทดสอบ โดยจะเก็บตัวอย่างควันดำหรือตรวจวัดค่าควันดำขณะที่รถยนต์วิ่งอยู่บนลูกกลิ้ง (Roller Unit) ของเครื่องทดสอบ ณ ความเร็วรอบเครื่องยนต์ร้อยละ ๖๐ ทำการตรวจวัด ๒ ครั้งโดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ตัดสิน (ภาพที่ ๑๑)

ภาพที่ ๑๐ การตรวจวัดควันดำขณะสภาพเครื่องยนต์ไม่มีภาระ (No-load Condition)

ภาพที่ ๑๑ การตรวจวัดควันดำขณะสภาพเครื่องยนต์มีภาระ (Full-load Condition)

๔. คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา ๖๕ ประกอบกับมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะดังกล่าวมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ “ห้ามใช้ชั่วคราว” และ “ห้ามใช้เด็ดขาด” โดยรายละเอียดหลักเกณฑ์ การทำคำสั่งและการยกเลิกคำสั่ง ห้ามใช้ยานพาหนะ ตลอดจนการใช้รถยนต์ในระหว่างที่ถูกคำสั่งได้ถูก กำหนดไว้ในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและ การยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ และลักษณะของแบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ถูกกำหนดไว้ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งประกาศฉบับนี้ได้กำหนด แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งไว้ ๖ รูปแบบ (รายละเอียด ตามภาคผนวก ค) ได้แก่

(๑) แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (แบบ คพ.๑) คือ เครื่องหมาย (สติ๊กเกอร์) สีเหลืองสำหรับใช้ติดรถยนต์ที่ตรวจสอบพบว่ามียมลพิษ หรือควันดำเกินมาตรฐาน

(๒) แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (แบบ คพ.๒) คือ เครื่องหมาย (สติ๊กเกอร์) สีแดง สำหรับใช้ติดรถยนต์ที่ถูกคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวซึ่งพ้นกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันให้ปรับปรุงแก้ไขสภาพเครื่องยนต์ แต่ยังไม่ตรวจสอบพบว่ามียมลพิษ หรือควันดำเกินมาตรฐาน

(๓) แบบคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (แบบ คพ.๓) คือ แบบคำสั่งสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ออกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด”

(๔) แบบหนังสือรับรองการอนุญาตให้ใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด (แบบ คพ.๔) คือ แบบคำร้องสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกคำสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ในการขออนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเคลื่อนย้ายรถยนต์และนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์

(๕) แบบคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด (แบบ คพ.๕) คือ แบบคำร้องสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกคำสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ในการนัดหมายเพื่อนำรถยนต์ ไปขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบควันดำเมื่อได้แก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์เรียบร้อยแล้ว

(๖) แบบคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว และแบบคำสั่งยกเลิกคำสั่ง ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (แบบ คพ.๖) คือ แบบคำสั่งสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด”

๔.๑ คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

เป็นคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกตรวจพบว่ามีมลพิษ หรือควันดำเกินค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด นำรถไปปรับปรุงแก้ไขสภาพเครื่องยนต์และนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งภายใน กำหนดระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

๔.๒ คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

เป็นคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะโดยเด็ดขาดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราว ซึ่งไม่อาจนำรถไปปรับปรุงแก้ไขสภาพเครื่องยนต์และนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่รถคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว และตรวจพบว่ายังคงมีการระบายมลพิษหรือควันดำเกินค่ามาตรฐาน เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถถูกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด จะต้องขอรับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเคลื่อนย้ายรถไปปรับปรุงแก้ไขสภาพเครื่องยนต์ ซึ่งเมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จ จะต้องยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับการนัดหมายให้นำรถยนต์ไปขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบมลพิษ หรือควันดำ เพื่อยกเลิกคำสั่งห้ามใช้เด็ดขาดต่อไป

๕. บทกำหนดโทษทางอาญา

เมื่อพิจารณาบทบาทอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๕ - ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว อาจจำแนกบทบาทอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ในการเรียกรถเพื่อตรวจสอบ ได้แก่ อำนาจในการสั่งให้ยานพาหนะหยุดเพื่อตรวจสอบมลพิษ หรือเข้าไปในยานพาหนะ หรือกระทำการเท่าที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้น (มาตรา ๖๗) หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐๓)

(๒) อำนาจหน้าที่ในการสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ได้แก่ การออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ด้วยเหตุที่ยานพาหนะนั้นก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐาน (มาตรา ๖๕) และการออกคำสั่งเพื่อยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ เมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่ายานพาหนะที่ได้รับคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นระบายมลพิษเป็นไปตามมาตรฐานแล้ว (มาตรา ๖๖) หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐๒)

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีโทษทางอาญา หรือโทษปรับกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ สำหรับกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่ามีการระบายมลพิษ หรือควันดำเกินมาตรฐาน ดังเช่นที่มีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (รายละเอียดกล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓)

บทที่

การตรวจวัดควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์

๑. เครื่องมือตรวจวัดควันดำ

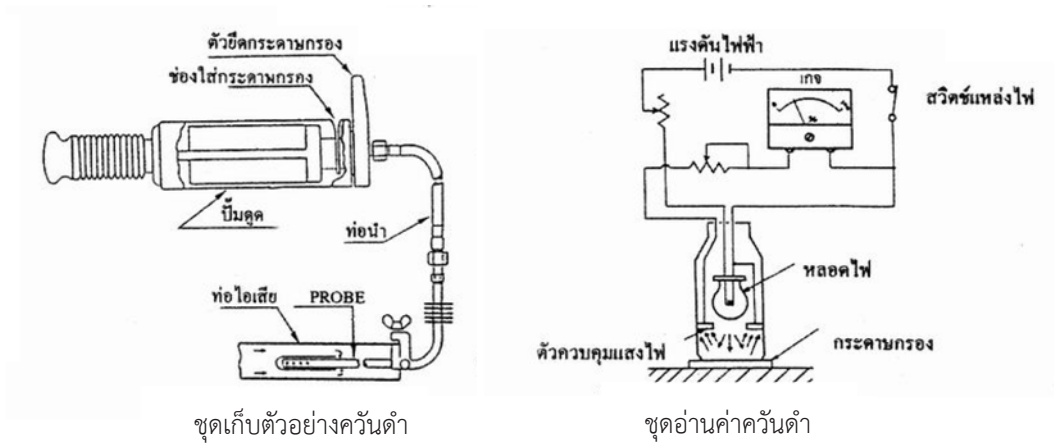
วิธีการตรวจวัดค่าควันดำ หรือชนิดของเครื่องมือที่จะสามารถใช้ตรวจวัดควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด หรือรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล (Smokemeter) กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดวิธีการตรวจวัดควันดำ (Method for Smoke Measurement) ไว้ ๒ วิธีการ ได้แก่

(๑) **วิธีการใช้กระดาษกรอง (Filtering Method)** เป็นเทคนิควิธีการตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ ด้วยการสูบลวอย่างไอเสียในท่อไอเสียของรถยนต์มาในปริมาณหนึ่ง ผ่านลงบนกระดาษกรองซึ่งทำหน้าที่ดักจับควันดำไว้ และวัดค่าการดูดกลืนแสงของควันดำ เครื่องมือที่ใช้เรียกว่าเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)

(๒) **วิธีการใช้แสงส่องผ่านควันดำ (Light Extinction Method)** เป็นเทคนิควิธีการตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ ด้วยการใช้แสงส่องทะลุผ่านควันดำ และวัดค่าควันดำจากปริมาณแสงที่ถูกดูดกลืนไป เครื่องมือที่ใช้เรียกว่า เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสง (Opacimeter) ซึ่งมี ๒ ระบบ ได้แก่ เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity) และเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

๑.๑ เครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)

เป็นเครื่องมือที่สูบลวอย่างไอเสีย หรือควันดำจากภายในท่อไอเสียของรถยนต์ในปริมาณประมาณ ๓๑๕ - ๓๔๕ ลูกบาศก์เซนติเมตรในเวลา ๒ วินาที ให้ไหลผ่านกระดาษกรอง (Filter Paper) ซึ่งจะทำหน้าที่ดักจับควันดำจากไอเสียไว้ ปริมาณควันดำที่ตกสะสมอยู่บนกระดาษกรอง จะเป็นสัดส่วนกับความเข้มของสีดำ กล่าวคือ หากปริมาณควันดำในท่อไอเสียมาก ความเข้มของสีดำนบนกระดาษกรองก็จะมากตามไปด้วย ซึ่งหมายความว่าอนุภาคควันดำสามารถดูดกลืนแสงได้มากนั่นเอง จากนั้นจะนำกระดาษกรองดังกล่าว ไปหาค่าควันดำโดยการใช้แสงจากแหล่งกำเนิดแสง (Light Source) ส่องผ่านลงไปยังกระดาษกรองด้านที่มีควันดำ แสงบางส่วน (หรืออาจทั้งหมด) จะถูกอนุภาคควันดำดูดกลืนไว้ (Absorption) ทำให้ความเข้มของแสงเปลี่ยนแปลงไป ส่วนที่เหลือจะสะท้อนกลับ (Reflection) มายังตัวรับแสง (Light Detector) ซึ่งจะแปลงความเข้มแสงที่ตกกระทบเป็นสัญญาณไฟฟ้า และนำไปประมวลผลเป็นค่าควันดำที่มีหน่วยเป็นร้อยละ (%) การประมวลผลจะอ่านค่าควันดำระหว่างร้อยละ ๐ - ๑๐๐ (ภาพที่ ๑๒ - ๑๔)

ภาพที่ ๑๒ โครงสร้างของเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)

ภาพที่ ๑๓ เครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)

ภาพที่ ๑๔ การตรวจวัดควันดำด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter) และลักษณะของกระดาษกรองที่ได้เก็บควันดำจากท่อไอเสียรถยนต์

๑.๒ เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสง (Opacimeter)

เป็นเครื่องมือที่ใช้หลักการดูดกลืนแสง (Absorption) ของอนุภาคควันดำของไอเสียที่ระบายจากท่อไอเสียของรถยนต์โดยตรง กล่าวคือ จะใช้แสงจากแหล่งกำเนิดแสง (Light Source) ส่องทะลุผ่านไอเสียที่ระบายจากปลายท่อไอเสียของรถยนต์ (ภาพที่ ๑๕) โดยที่แสงบางส่วน (หรืออาจทั้งหมด) จะถูกอนุภาคควันดำในไอเสียดูดกลืนไว้ (Absorption) ทำให้ความเข้มของแสงเปลี่ยนแปลงไป ส่วนที่เหลือจะผ่านทะลุควันดำไปตกกระทบยังตัวรับแสง (Light Detector) ที่อยู่ด้านตรงข้ามกับแหล่งกำเนิดแสง ซึ่งจะแปลงความเข้มแสงที่ตกกระทบเป็นสัญญาณไฟฟ้า และนำไปประมวลผลเป็นค่าควันดำที่มีหน่วยเป็นร้อยละ (%) การประมวลผลจะอ่านค่าควันดำระหว่างร้อยละ ๐ - ๑๐๐ อาจแสดงได้ทั้งสมการข้างล่าง

$$N (\%) = 100 (1 - T)$$

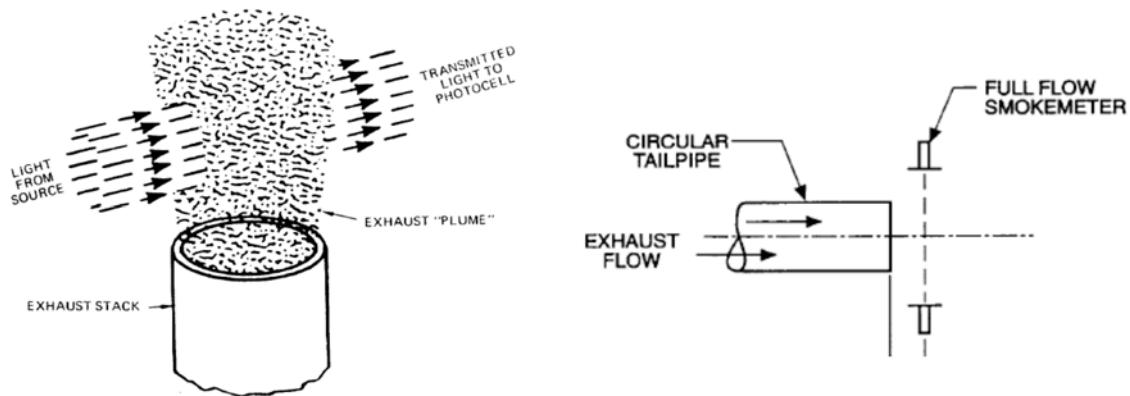
เมื่อ N = ค่าความทึบแสง

T = สัดส่วนของแสงที่ส่องทะลุผ่านควันดำ

ภาพที่ ๑๕ หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)

(๑) เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity) เป็นเครื่องมือที่ให้ควันดำทั้งหมดที่ระบายออกจากปลายท่อไอเสียของรถยนต์ไหลผ่านช่องวัดแสง และวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ เพื่อนำไปประมวลผลค่าควันดำเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวทางเดินแสง (Optical Path Length) ที่ ๗๖ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า (ภาพที่ ๑๖ - ๑๗)

ภาพที่ ๑๖ หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)

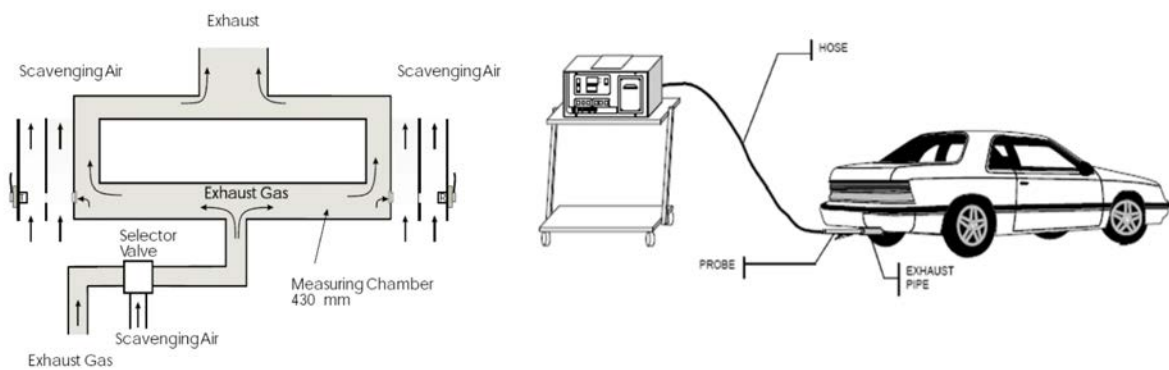
ชุดควบคุม (Control Unit)

ชุดหัวตรวจวัด (Sensor Head)

ภาพที่ ๑๗ เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)

(๒) เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity) เป็นเครื่องมือที่ให้แสงบางส่วนที่ระบายออกจากปลายท่อไอเสียของรถยนต์ ไหลผ่านช่องวัดแสง และวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ เพื่อนำไปประมวลผลค่าควันดำเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวทางเดินแสง (Optical Path Length) ที่ ๗๖ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า (ภาพที่ ๑๘ - ๑๙)

ภาพที่ ๑๘ หลักการทำงานของเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

ภาพที่ ๑๙ เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

ปัจจุบันมีบริษัทผู้ผลิตหลายราย ได้ปรับปรุงเครื่องมือระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วนให้สามารถนำไปใช้ในภาคสนามได้ง่าย สะดวก และคล่องตัว (ภาพที่ ๒๐ - ๒๓) แต่อย่างไรก็ตาม การนำไปใช้ก็ต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นไปตามรายละเอียดที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อกำหนดระยะความยาวทางเดินแสงมาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ ๗๖ มิลลิเมตร หรือระยะอื่นที่เทียบได้กับระยะ ๗๖ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๒๐ เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

ภาพที่ ๒๑ การตรวจวัดควันดำในภาคสนามด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

ภาพที่ ๒๒ การตรวจวัดควันดำในภาคสนามด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

OPACITY TEST REPORT		OPACITY TEST REPORT	
Car ID:		Car ID:	
Brand of Car:		Brand of Car:	
Year of Car:	2000	Year of Car:	2000
Type of Car:		Type of Car:	
Test no.	Value	Test no.	Value
1	41.6 %	1	66.5 %
2	36.7 %	2	63.4 %
Maximum value	41.6 %	Maximum value	66.5 %
Average value	39.1 %	Average value	64.9 %
Standard Value	45 %	Standard Value	45 %
TEST RESULTS:	**** PASS ****	TEST RESULTS:	**** NOT PASS ****
Inspector:	_____	Inspector:	_____
The Driver:	_____	The Driver:	_____
Date of Inspection: 16-03-08		Date of Inspection: 16-03-08	
Time of Inspection: 09:59:01		Time of Inspection: 09:53:20	

ภาพที่ ๒๓ รายงานผลตรวจวัดควันดำด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)

๒. วิธีการตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์

วิธีการและขั้นตอนในการตรวจวัดควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ถูกกำหนดไว้ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ (ภาคผนวก ข) สามารถสรุปวิธีการตรวจวัดรถยนต์ควันดำที่นำมาใช้ในทางบริเวณริมเส้นทางจราจร หรือ ณ ด้านตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ควันดำได้โดยสังเขปดังนี้

๒.๑ การเตรียมเครื่องมือวัดควันดำ

๒.๑.๑ กรณีที่ใช้เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด หรือแบบไหลผ่านบางส่วน

(๑) เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมยานยนต์ (Society of Automotive Engineers) ที่ SAE J ๑๖๖๗ หรือ ข้อกำหนดของคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งยุโรป (Economic Commission for Europe Regulation) ที่ ECE R ๒๔ หรือ มาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization) ที่ ISO ๑๖๖๑๔ หรือตามมาตรฐานที่กรมควบคุมมลพิษให้ความเห็นชอบ

(๒) ทำความสะอาดเครื่องมือตรวจวัด เช่น หัววัด (Probe) เลนส์กระจกรับแสง และการปรับแต่งเครื่องมือ (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือ

สำหรับกรณีการใช้เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันเครื่องมือตรวจวัดจากการรบกวนภายนอก เช่น ลมฝุ่นละออง หรือแสงรบกวนที่จะมีผลให้การตรวจวัดผิดพลาด

๒.๑.๒ กรณีที่ใช้เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาษกรอง

ทำความสะอาดเครื่องมือตรวจวัด เช่น หัววัด (Probe) เลนส์กระจกรับแสง และการสอบเทียบเครื่องมือตรวจวัด (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือตรวจวัด

๒.๒ การเตรียมรถยนต์

(๑) จอดรถยนต์อยู่กับที่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง ปิดระบบเครื่องปรับอากาศของรถยนต์ และระบบเบรกไอเสีย (ถ้ามี) และเดินเครื่องยนต์ให้อยู่ในอุณหภูมิใช้งานปกติ

(๒) ตรวจสอบท่อไอเสียของรถยนต์ว่ามีรอยรั่วหรือไม่ หากมีรอยรั่วให้ระงับการตรวจวัดไว้ก่อนจนกว่าจะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ และตรวจสอบความผิดปกติ ของอุปกรณ์เครื่องยนต์ เช่น ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์ควบคุมความเร็วรอบเครื่องยนต์ (Governor) โดยการทดลองเหยียบคันเร่งอย่างช้าๆ ให้ความเร็วรอบของเครื่องยนต์ค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นทีละน้อย จนกระทั่งถึงความเร็วรอบสูงสุด ขณะเร่งเครื่องยนต์ ให้สังเกต หรือฟังเสียงสิ่งผิดปกติของเครื่องยนต์ ถ้าพบอาการผิดปกติที่อาจทำให้เครื่องยนต์เสียหาย หรือไม่ปลอดภัย ให้ระงับการตรวจวัดรถยนต์จนกว่าจะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์

(๓) เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่งไม่น้อยกว่าสองครั้ง ก่อนทำการตรวจวัดควันดำ เพื่อไล่ฝุ่นผงเขม่าที่ตกค้างออกจากท่อไอเสียออกเสียก่อน

๒.๓ การตรวจวัดควันดำ และการแปลผลค่าควันดำ

(๑) กรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงให้เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่ง และคงไว้ที่ความเร็วรอบสูงสุดไว้ไม่น้อยกว่า ๒ วินาที และบันทึกค่าสูงสุดของควันดำที่ตรวจวัดได้

สำหรับกรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาศกรองให้เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่ง พร้อมเก็บตัวอย่างควันดำลงบนกระดาศกรองขณะเริ่มกดคันเร่ง

(๒) ทำการตรวจวัดตามวิธีการในข้อ (๑) ทั้งหมด ๒ ครั้ง หากกรณีที่มีท่อไอเสียมากกว่าหนึ่งท่อ ให้ตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียที่มีปริมาณควันดำมากที่สุด

(๓) ผลการตรวจวัดควันดำที่ได้ทั้ง ๒ ครั้ง จะต้องมียุทธศาสตร์แตกต่างกันไม่เกินร้อยละ ๕ จึงจะใช้ค่าควันดำที่มีค่ามากที่สุดไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด หากกรณีผลการตรวจวัดควันดำที่ได้ ทั้ง ๒ ครั้งนั้น มีค่าแตกต่างกันเกินกว่าร้อยละ ๕ จะต้องยกเลิกผลการตรวจวัดทั้ง ๒ ครั้งดังกล่าว และทำการตรวจวัดตามข้อ (๑) - (๒) ใหม่ จนกว่าจะได้ค่าควันดำที่แตกต่างกันไม่เกินร้อยละ ๕

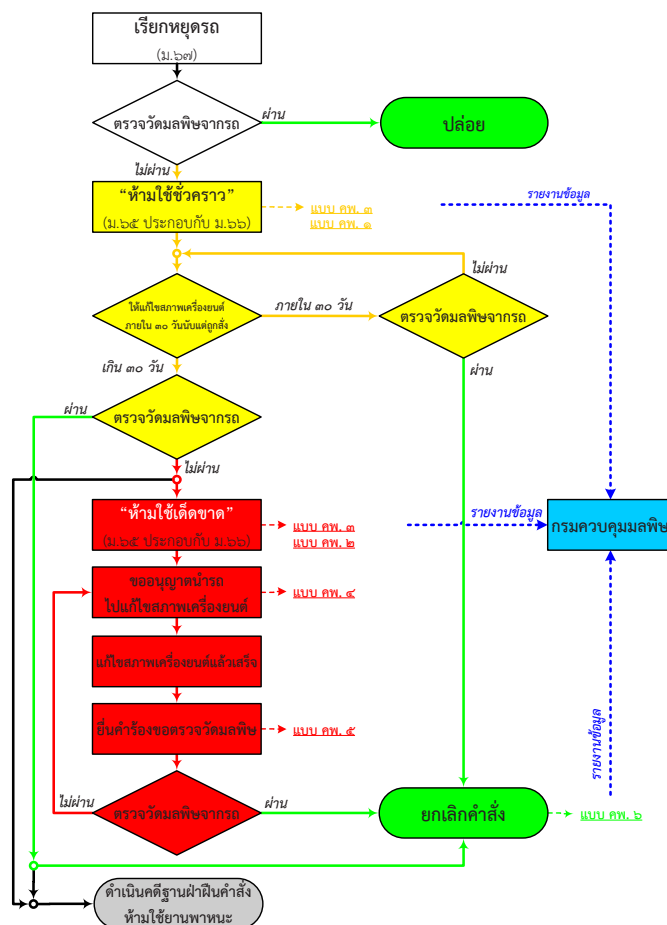
ทั้งนี้ การตรวจวัดค่าควันดำด้วยการกดคันเร่งอย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่ง เป็นวิธีการจำลองหรือชดเชยสภาพเครื่องยนต์ขณะมีการใช้งานจริงบนท้องถนน เพราะการตรวจวัดขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระหรือรถยนต์จอดนิ่งอยู่กับที่นั้น เครื่องยนต์ไม่ได้รับภาระจากการนำหนักบรรทุก แรงเสียดทานจากพื้นถนน และแรงต้านทานจากลม เหมือนเช่นขณะที่รถยนต์วิ่งหรือเคลื่อนที่บนถนน

บทที่

๖

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการออกคำสั่ง และการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะและการรายงานข้อมูล

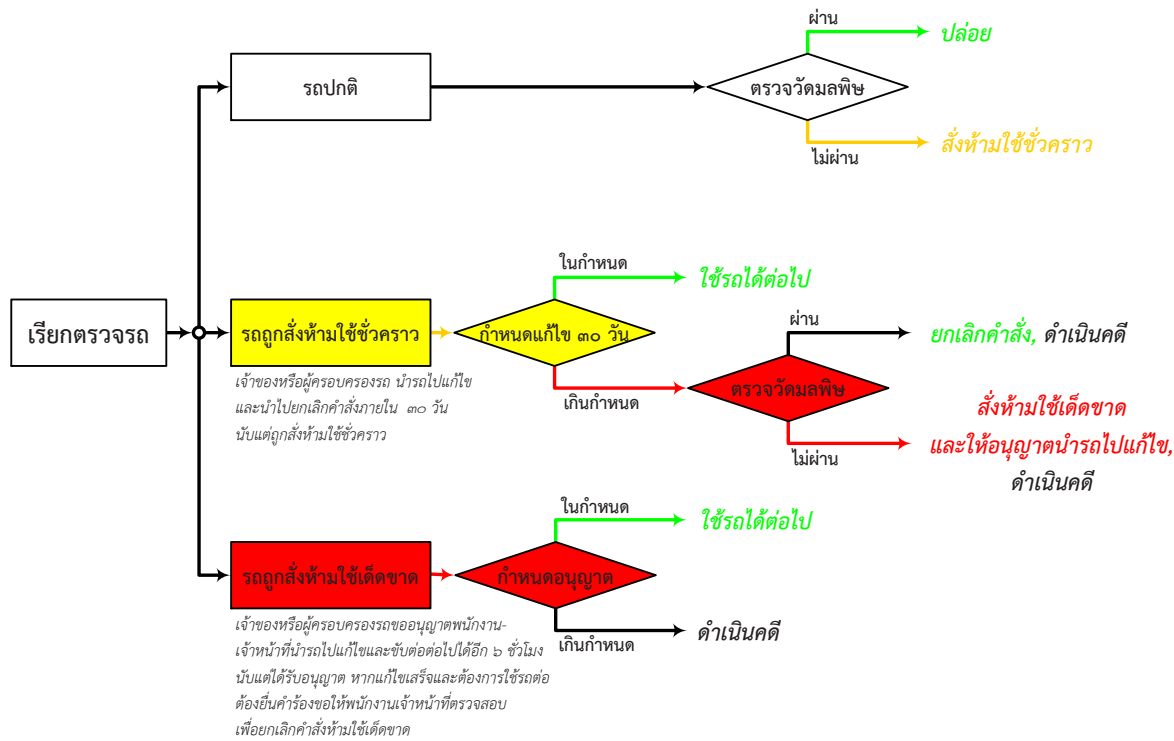
การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ และห้ามใช้รถยนต์ควันดำตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดรายละเอียดไว้ในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมาย ห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ และลักษณะของแบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ถูกกำหนดไว้ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ อาจสรุปได้โดยสังเขปดังภาพที่ ๒๔

ภาพที่ ๒๔ ขั้นตอนการตรวจสอบและห้ามใช้รถที่มีควันดำเกินมาตรฐาน

๑. การตรวจสอบและออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งด่านหรือจุดตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ที่มีควันดำเกินมาตรฐานบริเวณริมเส้นทางจราจรเพื่อเรียกรถยนต์เข้ามาตรวจวัดควันดำนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจะเรียกและตรวจสอบพบรถยนต์ได้ ๓ ลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ รถยนต์ปกติทั่วไปที่ยังไม่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (หรือเคยถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะแต่ได้ยกเลิกคำสั่งไปแล้ว) รถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว และรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด โดยรถยนต์ทั้ง ๓ ลักษณะดังกล่าวนี้ มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อสั่งห้ามใช้ยานพาหนะหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ (ภาพที่ ๒๕)

ภาพที่ ๒๕ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ที่มีควันดำเกินมาตรฐาน

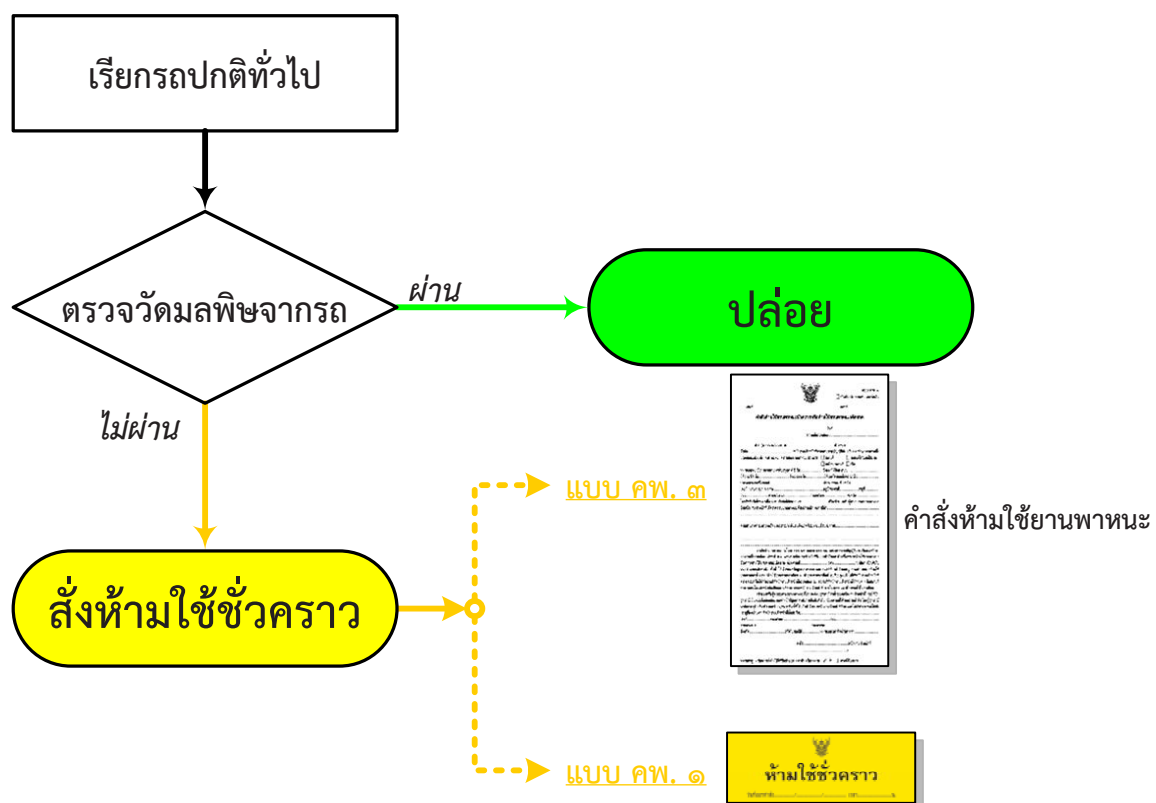
๑.๑ กรณีเรียกตรวจรถยนต์ปกติทั่วไป

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจรถยนต์ปกติทั่วไปที่ไม่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (หรือเคยถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะแต่ได้ยกเลิกคำสั่งไปแล้ว) มาตรวจวัดควันดำ หากผลปรากฏว่ามีควันดำไม่เกินมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ยังคงใช้รถต่อไปได้ตามปกติ แต่หากผลปรากฏว่าควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้ (ภาพที่ ๒๖ - ๒๙)

(๑) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.๓ แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ และ

(๒) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ตามแบบ คพ.๑ (ติดสติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้ชั่วคราว”) ไว้ที่ตัวรถ ซึ่งโดยปกติจะติดเครื่องหมายไว้ที่ด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าทางซ้ายมือของผู้ขับขี่ หากกรณีไม่สามารถติดเครื่องหมายไว้ที่บริเวณดังกล่าวได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดเครื่องหมายไว้ที่บริเวณอื่นของตัวรถที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว จะต้องนำรถไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ไม่ให้มีควันดำเกินมาตรฐาน และนำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะที่กำหนด ภายในระยะเวลา ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ถูกลงสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

ภาพที่ ๒๖ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกรถตรวจรถยนต์ปกติทั่วไป

แบบ คพ. ๓

บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เลขที่ 01

คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่ 1 สิงหาคม 2554

สถานที่ตรวจสอบ ภาหุพระรามเกล้า

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว) จุมพล ขุนอ่อน ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สังกัด กรมควบคุมมลพิษ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตรวจสอบยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน
 รถจักรยานยนต์ เรือ

หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ ฉฉ 1650 กค ซึ่งออกให้โดย (ระบุ) กรมการขนส่งทางบก
ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ ISUZU สีของรถ/เรือ ปรอทสี ยี่ห้อเครื่องยนต์ของรถ/เรือ ISUZU
ประเภทของเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทของเชื้อเพลิง ดีเซล
โดยมี (นาย/นาง/นางสาว) ภพมงคล แก้วจิตร อยู่บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ -
ถนน เทศบาล ตำบล/แขวง สีหนาม อำเภอ/เขต จตุจักร จังหวัด กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์หรือโทรสารที่สามารถติดต่อได้หมายเลข 02-298-2000 เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ
ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวแล้ว พบว่ามีค่า ควันดำ เกินร้อยละ 80

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ระบุชื่อประกาศ).....

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดสลับการอัด

กำหนดให้รถยนต์มีควันดำไม่เกินร้อยละ ๕๕

เมื่อตรวจวัดด้วยระบบวัดความทึบแสง ขณะเครื่องยนต์ไม่เกาะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงออกคำสั่งและทำเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
ชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ 1 ส.ค. 54 เวลา 11:30 นาฬิกา เป็นต้นไป
จนกว่าจะยกเลิกคำสั่ง ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ต้องคำสั่งและถูกทำเครื่องหมายห้ามใช้
ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด นำยานพาหนะที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ตรวจสอบหรือมีคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือสถานที่
ทำการแห่งใดแห่งหนึ่งอันเป็นสถานที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้อื่น
อุทธรณ์เป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง โดยผู้อุทธรณ์
จะต้องระบุข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่จะใช้ได้แย้งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย และให้ส่งคำอุทธรณ์ไปยัง
(ระบุชื่อหน่วยงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นสังกัด) **กรมควบคุมมลพิษ เลขที่ 92 ซ.พหลโยธิน 7**

เลขที่..... ตروق/ชอย..... **ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400**
ตำบล/แขวง..... **โทร. 0-2298-2516, 0-2298-2662 / โทรสาร 0-2298-2588**
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร.....

ลงชื่อ (นายจุมพล ขุนอ่อน) พนักงานเจ้าหน้าที่
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

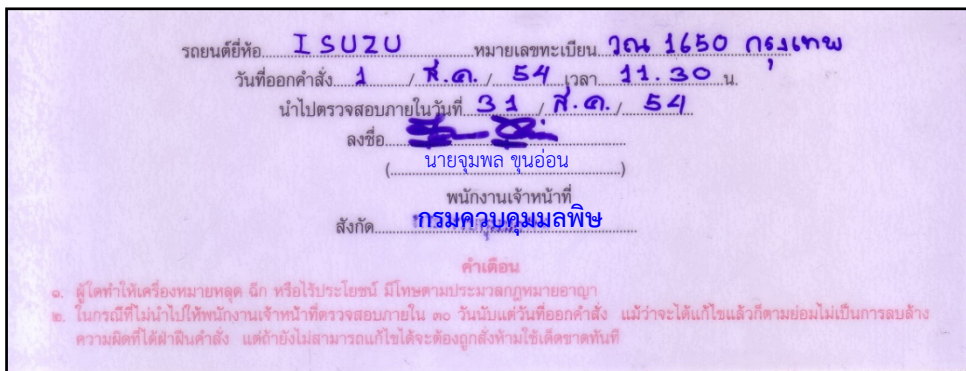
หมายเหตุ - ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ ๒๗ ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (แบบ คพ.๓)

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพที่ ๒๘ ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (แบบ คพ.๑)

ภาพที่ ๒๙ ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (ในวงกลม)

๑.๒ กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจพบรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงการใช้รถในเบื้องต้นเสียก่อนว่า รถยนต์คันดังกล่าวยังอยู่ในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ถูกละเมิดใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือไม่ (อาจตรวจสอบได้จากเครื่องหมายหรือสติ๊กเกอร์ห้ามใช้ชั่วคราวที่ติดอยู่กับตัวรถ) หากยังอยู่ภายในกำหนด ๓๐ วัน เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์จะยังคงใช้รถได้ต่อไป แต่หากพ้นกำหนด ๓๐ วันแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจวัดควันดำจากรถและดำเนินการต่อไปตามแต่กรณี ซึ่งมี ๒ กรณี ได้แก่ กรณีตรวจพบควันดำมีค่าไม่เกินมาตรฐาน และกรณีตรวจพบควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ดังต่อไปนี้ (ภาพที่ ๓๐ - ๓๕)

๑.๒.๑ กรณีตรวจพบควันดำมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(๑) ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.๖ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ พร้อมทั้งเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ และ

(๒) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่)

ทั้งนี้ การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ไม่นำรถไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ถูกละเมิดใช้ยานพาหนะชั่วคราว แม้ว่าจะได้แก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ไม่ให้มีควันดำเกินมาตรฐานแล้วก็ตาม ย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้กระทำไปแล้ว

๑.๒.๒ กรณีตรวจพบควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

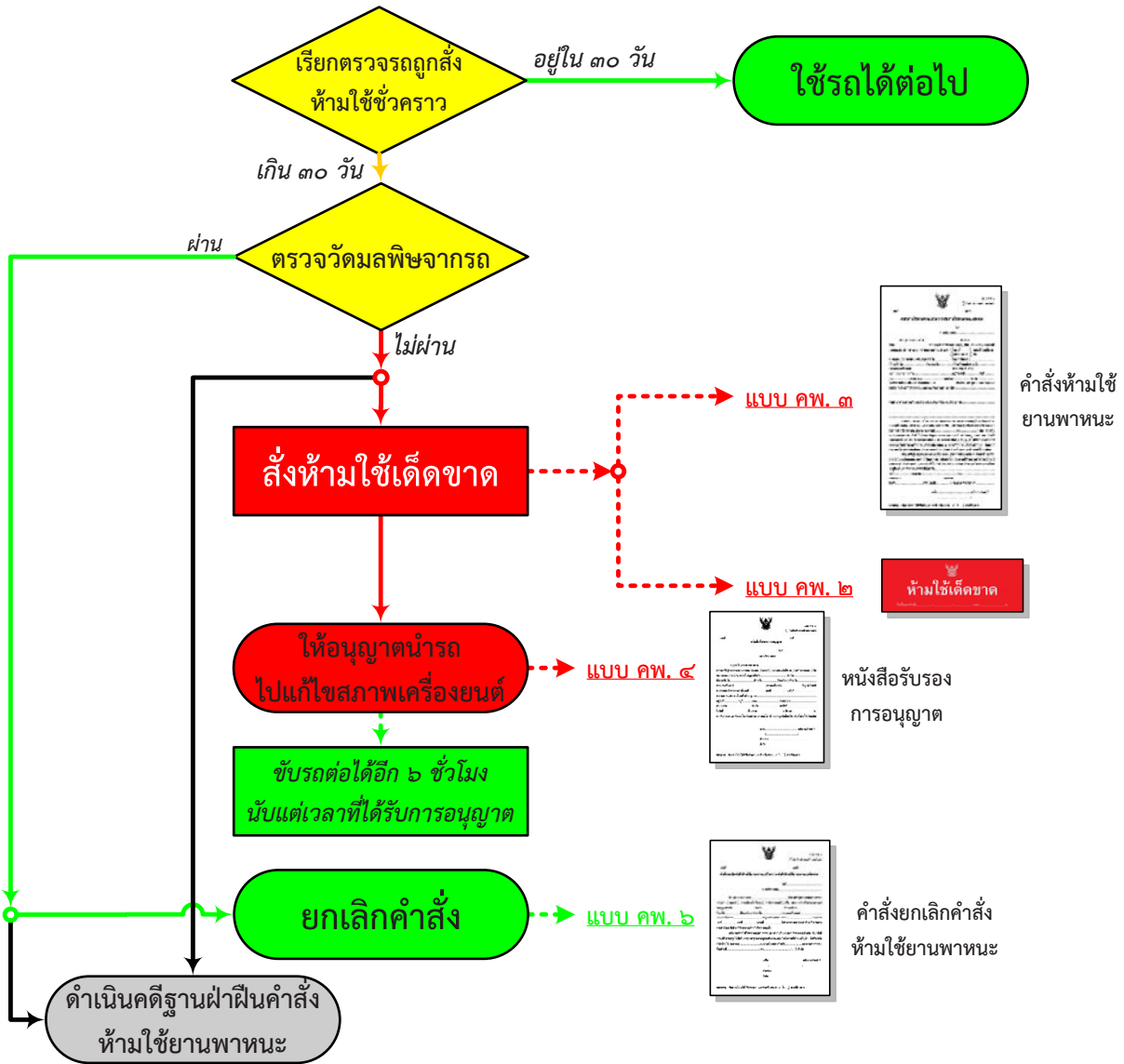
(๑) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.๓ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ และ

(๒) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ตามแบบ คพ.๒ (สติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้เด็ดขาด”) ไว้ที่ตัวรถแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และ

(๓) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ ชักรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ได้ภายใน ๖ ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ คพ.๔ (หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ต้องเคลื่อนย้ายรถโดยวิธีลากจูงหรือวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดควันดำ) และ

(๔) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๑ (๒) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่)

ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด จะไม่สามารถใช้รถหรือขับรถจากบริเวณที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดไปได้ หากไม่ได้รับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ภาพที่ ๓๐ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณี เรียกตรวจรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

แบบ คพ. ๖

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เล่มที่ คพ 0010

เลขที่ 02

คำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่ 20 สิงหาคม 2554

สถานที่ตรวจสอบ กรมควบคุมมลพิษ

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว) เกษมมงคล แก้ววิจิตร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ รถ 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ ISU2Uสีรถ/เรือ บรอนด์ ยี่ห้อเครื่องยนต์/เรือ ISU2U ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซลประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ชั่วคราว ตามคำสั่งเล่มที่ คพ 0264 เลขที่ 01 ลงวันที่ 1 ส.ค. 54 ได้นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง

ตามคำสั่งและได้นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบนั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวในวันและสถานที่ตรวจสอบข้างต้น เห็นว่าได้มี

การแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว จึงให้ยกเลิก

คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ชั่วคราว และเอาเครื่องหมายห้ามใช้ ชั่วคราว ออกจากยานพาหนะตั้งแต่วันที่ 20 ส.ค. 54 เวลา 19.00 น. เป็นต้นไปลงชื่อ [Signature] พนักงานเจ้าหน้าที่

(นายจุมพล ขุนอ่อน)

ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการสังกัด กรมควบคุมมลพิษหมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ ๓๑ ตัวอย่างหนังสือคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (แบบ คพ.๖)

แบบ คพ. ๓
 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เล่มที่ คพ 0264 เลขที่ 02

คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่ 3 กันยายน ๒๕๕4

สถานที่ตรวจสอบ กรมควบคุมมลพิษ

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว) จุมพล ขุนอ่อน ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สังกัด กรมควบคุมมลพิษ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตรวจสอบยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน
 รถจักรยานยนต์ เรือ

หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ ๑๘๗ 16๒๐๓๓๓ ซึ่งออกให้โดย (ระบุ) กรมการขนส่งทางบก
ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ ISUZU สีของรถ/เรือ นิรอนสี ยี่ห้อเครื่องยนต์ของรถ/เรือ ISUZU
ประเภทของเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทของเชื้อเพลิง ดีเซล
โดยมี (นาย/นาง/นางสาว) ไพฑูริย์ แก้วศิริรัตน์ อยู่บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ -
ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง สีหนามริมน้ำ อำเภอ/เขต จตุจักร จังหวัด กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์หรือโทรสารที่สามารถติดต่อได้หมายเลข 02-296-2600 เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ
ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวแล้ว พบว่ามีค่า ควันดำ เท่ากับร้อยละ 70

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ระบุชื่อประกาศ)
ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง มาตรการควบคุมค่าควันดำของรถยนต์ใช้เครื่องยนต์ชนิดเบนซินด้วยวิธีการ
กำหนดให้รถยนต์มีควันดำไม่เกินร้อยละ ๕๕
เมื่อตรวจวัดด้วยระบบวัดความทึบแสง ขณะเครื่องยนต์ไม่ทำงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงออกคำสั่งและทำเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
ชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ ๒ ก.ย. ๕4 เวลา 11.50 นาฬิกา เป็นต้นไป
จนกว่าจะยกเลิกคำสั่ง ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ต้องคำสั่งและถูกทำเครื่องหมายห้ามใช้
ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด นำยานพาหนะที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ตรวจสอบหรือมีคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือสถานที่
ทำการแห่งใดแห่งหนึ่งอันเป็นสถานที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้ยื่น
อุทธรณ์เป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง โดยผู้อุทธรณ์
จะต้องระบุข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่จะใช้โต้แย้งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย และให้ส่งคำอุทธรณ์ไปยัง
(ระบุชื่อหน่วยงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นสังกัด) กรมควบคุมมลพิษ เลขที่ 92 ซ.พหลโยธิน 7
เลขที่ โทร. 0-2298-2616, 0-2299-2662 / โทรสาร 0-2256-2566
ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต
จังหวัด รหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร

ลงชื่อ (นายจุมพล ขุนอ่อน) พนักงานเจ้าหน้าที่
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

หมายเหตุ - ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ ๓๒ ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (แบบ คพ.๓)

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพที่ ๓๓ ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (แบบ คพ.๒)

ภาพที่ ๓๔ ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (ในวงกลม)

แบบ คพ. ๔
 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เล่มที่ **0052**

เลขที่ **01**

หนังสือรับรองการอนุญาต

วันที่ 3 กันยายน 2554

สถานที่ตรวจสอบ กรมควบคุมมลพิษ

อนุญาตให้ (นาย/นาง/นางสาว) ไพฑูริย์ คุ้มวิจิตร

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ

หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ ฉฉ 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ

ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ ISUZU สีรถ/เรือ กรมพลศึกษา ยี่ห้อเครื่องยนต์/เรือ ISUZU

ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้

ยานพาหนะได้ตรวจตามคำสั่งเล่มที่ ฉฉ 0264 เลขที่ 02 ลงวันที่ 3 ก.ย. 54

นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง ณ อู่รถโตโยต้า

อยู่เลขที่ 11 หมู่ที่ - ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง สีหนามดิน

อำเภอ/เขต จตุจักร จังหวัด กรุงเทพฯ โทรศัพท์ 02-294-9000

ในวันที่ 3 ก.ย. 54 ตั้งแต่เวลา 12.00 น. ถึงเวลา 18.00 น.

หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

 ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
 (นายจุมพล ขุนอ่อน)
 ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
 สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

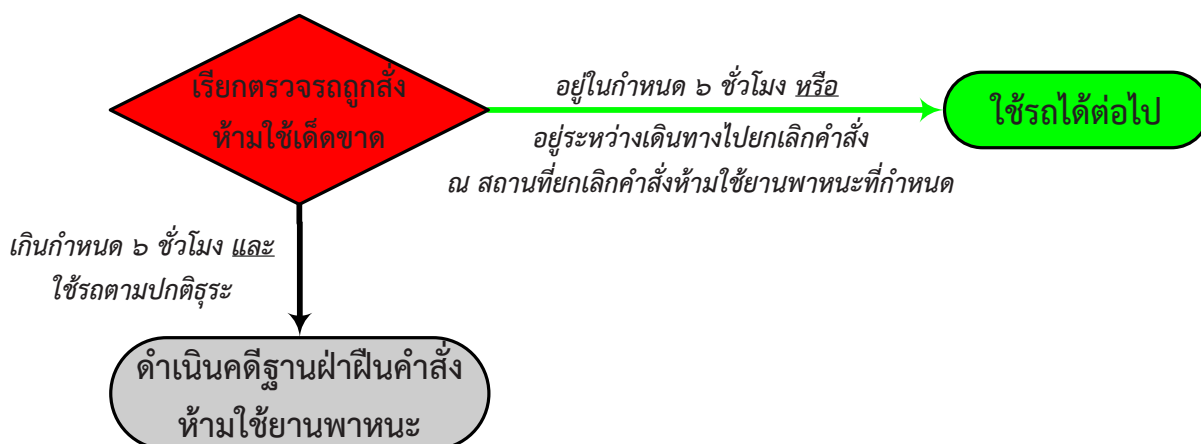
หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ ๓๕ ตัวอย่างหนังสือรับรองการอนุญาต (แบบ คพ.๔)

๑.๓ กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกรถตรวจพบรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงการใช้รถในเบื้องต้นเสียก่อนว่า รถยนต์คันดังกล่าวอยู่ในกำหนดระยะเวลา ๖ ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายรถ (เรียกรถตรวจสอบหนังสือรับรองการอนุญาตหรือแบบ คพ.๔ จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์) หรืออยู่ระหว่างการนำรถไปยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (เรียกรถตรวจสอบจากหนังสือคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ หรือแบบ คพ.๕ จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์) หรือไม่ หากใช่ก็ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ ใช้รถนั้นได้ต่อไป (ภาพที่ ๓๖ - ๓๗)

หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการใช้รถไม่ได้อยู่ในกำหนดระยะเวลา ๖ ชั่วโมง หรือไม่ได้อยู่ระหว่างการนำไปยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๑ (๒) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่)

ภาพที่ ๓๖ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกรถตรวจรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

แบบ คพ. ๕
 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เล่มที่ **0005** คำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ เลขที่ **01**

เขียนที่ กรมควบคุมมลพิษ
วันที่ 24 กันยายน 2554

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) เกษมมงคล แก้ววิจิตร อยู่บ้านเลขที่ 46
หมู่ที่ ๖ ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง สีหนามดี อำเภอ/เขต จตุจักร
จังหวัด กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900 โทรศัพท์ 02-998-2000
เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ 02 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ
ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ ISUZU สีรถ/เรือ อมรอนันท์ ยี่ห้อเครื่องยนต์/เรือ ISUZU
ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้
ยานพาหนะเด็ดขาดตามคำสั่งเล่มที่ คพ 0264 เลขที่ 02 ลงวันที่ 3 ก.ย. 54

ขอยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด
ข้างต้น เพราะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว
ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ เกษมมงคล แก้ววิจิตร ผู้ยื่นคำร้อง
(เกษมมงคล แก้ววิจิตร)

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่
ได้รับคำร้องข้างต้นเมื่อวันที่ 24/9/54 เวลา 10.00 น. และส่งคำร้องแล้วเมื่อวันที่ 24/9/54 เวลา 10.10 น.
 แจ้งให้ผู้ร้องทราบในวันนั้น ผู้ร้องไม่อยู่รอฟังคำสั่ง

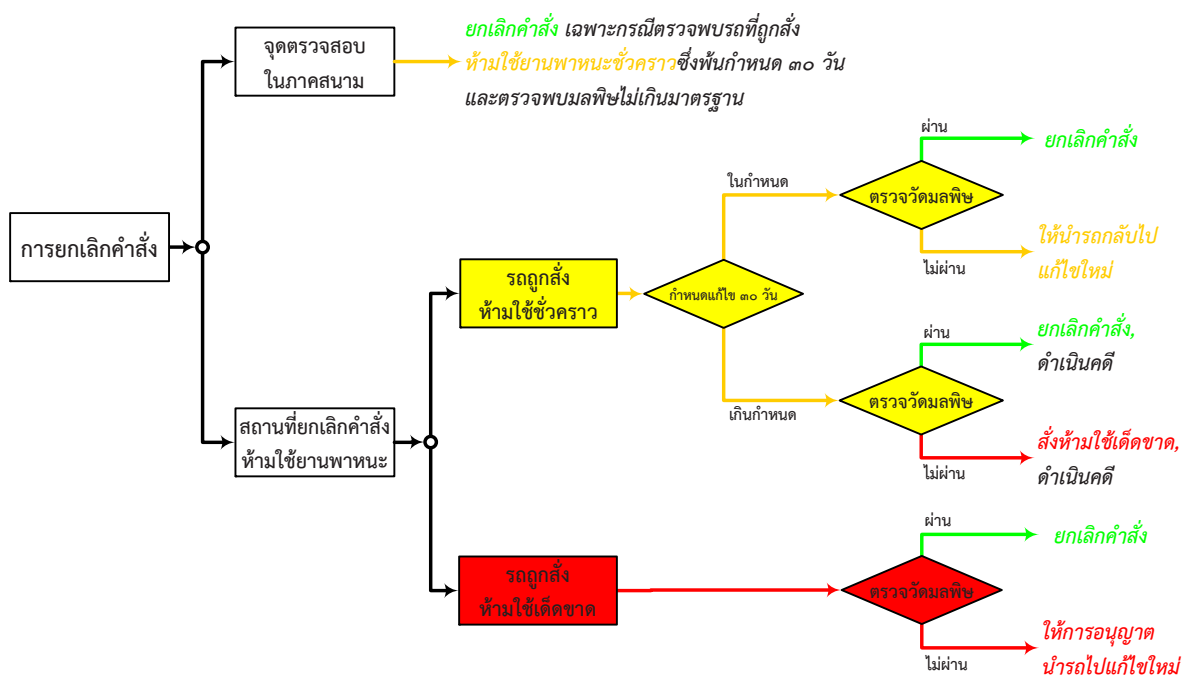
ลงชื่อ นายจุมพล ชุนอ่อน พนักงานเจ้าหน้าที่
(นายจุมพล ชุนอ่อน)
ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
ให้นำยานพาหนะมาให้ตรวจสอบ ณ กรมควบคุมมลพิษ ในวันที่ 25/9/54 เวลา 10.00 น.
ลงชื่อ นายจุมพล ชุนอ่อน พนักงานเจ้าหน้าที่
(นายจุมพล ชุนอ่อน)
ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

ภาพที่ ๓๗ ตัวอย่างหนังสือคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ (แบบ คพ.๕)

๒. การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ แบ่งออกได้ ๒ กรณี ได้แก่ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนามหรือ ณ จุดตรวจสอบตรวจจับบริเวณริมเส้นทางจราจร และการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (คำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวหรือห้ามใช้เด็ดขาด) ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (นอกจากนี้ ในบางกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ที่สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ อาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่นำรถมาตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวก็ได้ หากกรณีผลปรากฏว่ามลพิษที่ตรวจวัดมีค่าวันดําเกินกว่ามาตรฐาน) ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้ (ภาพที่ ๓๘)

ภาพที่ ๓๘ ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๑ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนาม

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งตั้งด่านหรือจุดตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ที่มีควันดําเกินมาตรฐานในภาคสนามหรือบริเวณริมเส้นทางจราจร อาจดำเนินการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.๖ ในกรณีที่เรียกตรวจพบรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวซึ่งพ้นกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ถูกลงสั่งห้ามใช้ชั่วคราว และได้ตรวจวัดควันดําแล้วพบว่ามามีค่าเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ ไม่เป็นการลบล้างความผิดในการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้กระทำไปแล้ว ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้แล้วในข้อ ๑.๒.๑ (๑) และ (๒)

๒.๒ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะกับรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด มีวิธีการและขั้นตอนที่แตกต่างกันตามแต่กรณี ดังนี้

๒.๒.๑ กรณีรถถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (ภาพที่ ๓๙)

เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์สามารถนำรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว พร้อมกับคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (แบบ คพ.๓) มาแสดงและขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ตรวจวัดควันดำเพื่อดำเนินการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวได้ ภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่รถถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (อาจตรวจสอบได้จากเครื่องหมายหรือสติ๊กเกอร์ห้ามใช้ชั่วคราวที่ติดอยู่กับตัวรถ) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจวัดควันดำแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามแต่กรณี ดังนี้

๒.๒.๑.๑ เมื่อรถยังอยู่ในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน

ก. หากตรวจพบควันดำมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.๖ แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ (ภาพที่ ๓๑) และเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๑ (๑)

ข. หากตรวจพบควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์นำรถไปแก้ไขปรับปรุง และนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบใหม่ได้อีก จนกว่าระยะเวลา ๓๐ วันจะสิ้นสุดลง

๒.๒.๑.๒ เมื่อรถพ้นกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน

ก. หากตรวจพบควันดำมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ (๑) ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.๖ แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ (ภาพที่ ๒๗) และเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ เช่นเดียวกับ ข้อ ๑.๒.๑ (๑) และ

(๒) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตาม มาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับ ข้อ ๑.๒.๑ (๒) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่)

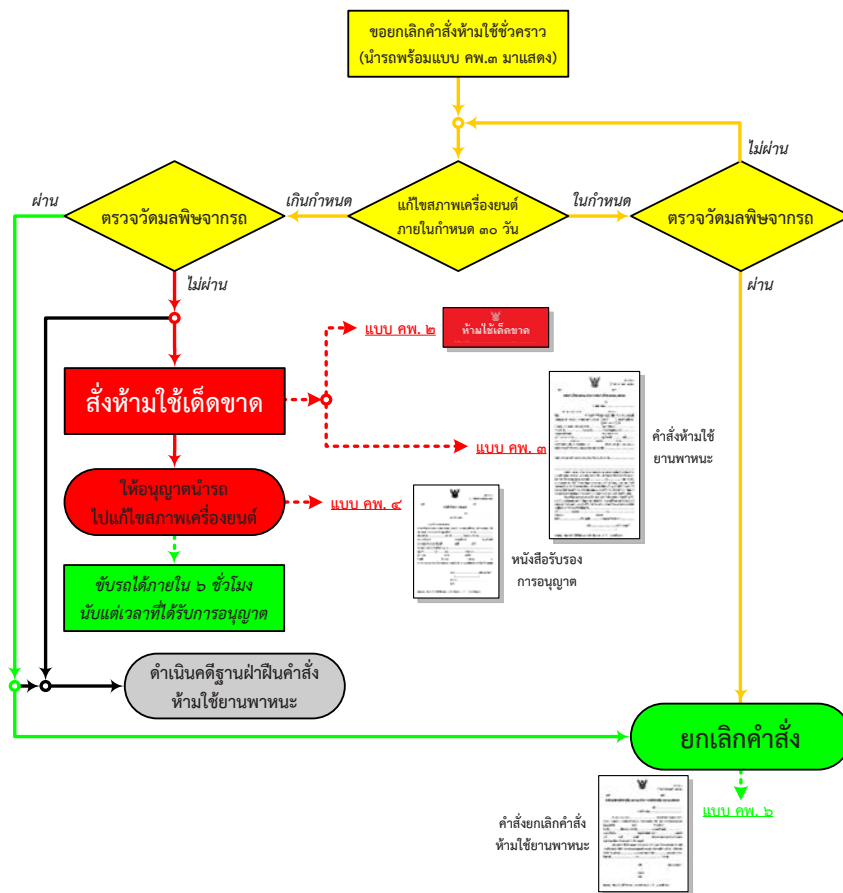
ข. หากตรวจพบควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ (๑) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.๓ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ และ

(๒) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (สติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้เด็ดขาด”) ตามแบบ คพ.๒ ไว้ที่ตัวรถแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (ภาพที่ ๓๒ – ๓๕) และ

(๓) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ ขับรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ได้ภายใน ๖ ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ คพ.๔ (หากพนักงานกำหนดเวลาดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ เคลื่อนย้ายรถโดยวิธีลากจูงหรือวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ) และ

(๔) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๑ (๒) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่)

อนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด จะไม่สามารถใช้รถหรือขับรถจากบริเวณที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดไปได้ หากไม่ได้รับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ภาพที่ ๓๙ ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

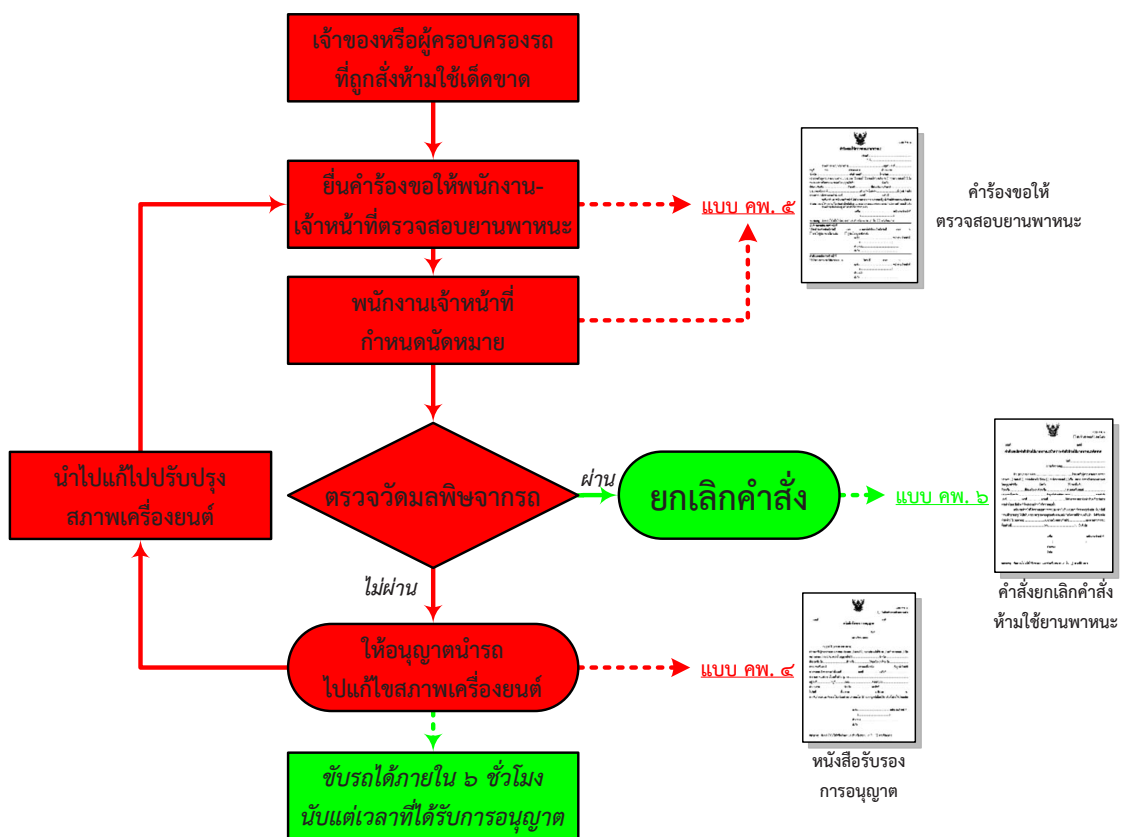
๒.๒.๒ กรณีรถถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (ภาพที่ ๔๐)

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ประสงค์จะใช้รถนั้นต่อไปเมื่อได้แก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์แล้ว จะต้องยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบควัณดีจากรถยนต์ตามแบบ คพ.๕ เสียก่อน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้นัดหมายให้นำรถมาตรวจจักษุมลพิษต่อไป

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์นำรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด พร้อมกับคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะตามแบบ คพ.๕ มาแสดงตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดนัดหมายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจวัดควัณดีจากรถยนต์ แล้วดำเนินการต่อไปตามแต่กรณีดังนี้

ก. หากควันดำมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.๖ แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์ และเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากตัวรถ

ข. หากควันดำมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถนำรถยนต์กลับไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ตามแบบ คพ.๔ ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยนต์จะสามารถขับรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๖ ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุญาต (ภาพที่ ๓๗)

ภาพที่ ๔๐ ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

๓. การรายงานข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งและเครื่องหมายดังกล่าว จะต้องรวบรวมข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเพื่อรายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย เพื่อที่กรมควบคุมมลพิษจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดส่งแจ้งต่อไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งและติดเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวหรือห้ามใช้เด็ดขาด รายงานข้อมูลการสั่งห้ามใช้ยานพาหนะต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย โดยการรายงานดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งสำเนาฉบับของคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.๓ ไปพร้อมกันด้วย เพื่อให้กรมควบคุมมลพิษจะได้ส่งแจ้งไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

สำหรับระยะเวลาการส่งรายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ แต่ควรเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมหรือไม่เกินสมควร อาทิ ภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะหรือยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ แต่ไม่ควรเกินกว่า ๓๐ วัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษจะป้อนข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบสถานะของรถได้อย่างเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๓.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

เช่นเดียวกับกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งและติดเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะในข้อ ๔.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามแบบ คพ.๖ จะต้องรายงานข้อมูลการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย โดยกฎหมายก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลาการส่งรายงานไว้เช่นกัน ดังนั้นการส่งรายงานควรใช้เวลาที่เหมาะสมหรือไม่เกินสมควร อาทิ ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ แต่ไม่ควรเกิน ๓๐ วัน ซึ่งการรายงานดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งสำเนาฉบับของคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.๖ ไปพร้อมกันด้วย

หากกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ไม่ใช่คนคนเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะผู้นั้นต้องแจ้งการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะทราบ ภายในระยะเวลา ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ได้ยกเลิกคำสั่งและเอาเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะออก

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก พนักงานเจ้าหน้าที่
- ภาคผนวก ข มาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด และวิธีการตรวจวัด
- ภาคผนวก ค หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ

ภาคผนวก ก

พนักงานเจ้าหน้าที่

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖)

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้งให้

๑. ผู้บังคับการตำรวจจราจร
๒. รองผู้บังคับการตำรวจจราจรที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการตำรวจจราจร
๓. ผู้กำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร
๔. สารวัตรงานควบคุมมลภาวะ กองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร
- ๕ *

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

พิศาล มูลศาสตรสาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๐ ตอน ๙๓ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖

* ความในข้อ ๕ เดิมทั้งหมดยกเลิกโดยข้อ ๑.๑ แห่งประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้งให้

นายตำรวจยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป สังกัดงานควบคุมมลภาวะกองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖
ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนพิเศษ ๑๔๗ ง วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๘)

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้งบุคคลตามตำแหน่งและระดับต่างๆ ในสังกัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ในสังกัดเทศบาล คือ
 - ๑.๑ นายกเทศมนตรี
 - ๑.๒ รองนายกเทศมนตรี
 - ๑.๓ ปลัดเทศบาล
 - ๑.๔ รองปลัดเทศบาล
 - ๑.๕ ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - ๑.๖ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - ๑.๗ หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - ๑.๘ นักบริหารงานสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
 - ๑.๙ นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
 - ๑.๑๐ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
๒. ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล คือ
 - ๒.๑ นายองค์การบริหารส่วนตำบล
 - ๒.๒ รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล
 - ๒.๓ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
 - ๒.๔ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
 - ๒.๕ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๖ หัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

- ๒.๗ นักบริหารงานสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- ๒.๘ นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- ๒.๙ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- ๓. ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ในสังกัดเมืองพัทยา คือ
 - ๓.๑ นายกเมืองพัทยา
 - ๓.๒ รองนายกเมืองพัทยา
 - ๓.๓ ปลัดเมืองพัทยา
 - ๓.๔ รองปลัดเมืองพัทยา
 - ๓.๕ ผู้อำนวยการสำนักการช่าง
 - ๓.๖ ผู้อำนวยการกองอนามัยและสิ่งแวดล้อม
 - ๓.๗ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข
 - ๓.๘ หัวหน้าฝ่ายบริการและส่งเสริมการอนามัย
 - ๓.๙ นักวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไป
 - ๓.๑๐ เจ้าพนักงานสุขาภิบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป
 - ๓.๑๑ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ยงยุทธ ดิยะไพรัช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๑๑๗ ง วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

๑.๑ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๒ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๓ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๕) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ แต่งตั้งให้

๒.๑ ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (ก) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (ข) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (ค) ปลัดกรุงเทพมหานคร
- (ง) รองปลัดกรุงเทพมหานคร
- (จ) ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม
- (ฉ) รองผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม

- (ข) ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค
- (ข) รองผู้อำนวยการสำนักเทคนิค
- (ฅ) ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม
- (ง) ผู้อำนวยการกองโรงงานช่างกล สำนักการคลัง
- (จ) ข้าราชการในสังกัดกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสุขาภิบาล หรือนายช่างเครื่องกล ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- (ฉ) ข้าราชการในสังกัดกองโรงงานช่างกล สำนักการคลัง ซึ่งดำรงตำแหน่งวิศวกรเครื่องกล นายช่างเครื่องกล หรือนายช่างไฟฟ้า ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- (ฐ) ข้าราชการในสังกัดกองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๑ กองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๒ และกองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๓ สำนักเทคนิค ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ปกครอง ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป

๒.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ของตน ดังนี้

- (ก) ผู้อำนวยการเขต
 - (ข) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต
 - (ค) หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขต
 - (ง) หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขต
 - (จ) ข้าราชการในสังกัดฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขต ซึ่งดำรงตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล หรือเจ้าหน้าที่อนามัย ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
 - (ฉ) ข้าราชการในสังกัดฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขต ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ปกครอง ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
- ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙

เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๑๒๙ ง วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดประเภทตำแหน่ง และระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญแตกต่างจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่งผลให้การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่สอดคล้องกับการกำหนดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญในปัจจุบัน จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ตามบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญว่า การกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

๑.๑ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

๑.๒ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๔๑) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

๑.๓ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๗) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ แต่งตั้งให้

๒.๑ ข้าราชการ และพนักงานราชการสังกัดกรมควบคุมมลพิษ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่วราชอาณาจักร ดังนี้

๒.๑.๑ ข้าราชการ

- (๑) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
- (๒) รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
- (๓) เลขาธิการกรม
- (๔) ผู้อำนวยการกองนิติการ
- (๕) ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล
- (๖) ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (๗) ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ
- (๘) ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
- (๙) ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ
- (๑๐) ผู้อำนวยการฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ
- (๑๑) นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (๑๒) นายช่างเทคนิค ตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานขึ้นไป สังกัดฝ่ายตรวจและ

บังคับการ

๒.๑.๒ พนักงานราชการ

- (๑) นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สังกัดฝ่ายตรวจและบังคับการ
- (๒) นายช่างเทคนิค สังกัดฝ่ายตรวจและบังคับการ

๒.๒ ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ของตน ดังนี้

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖
- (๒) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ทุกจังหวัด

(๓) นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป สังกัดสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภาคที่ ๑ - ๑๖

(๔) นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป สังกัดสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
สุวิทย์ คุณกิตติ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๕๖ ง วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๓

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญแตกต่างจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่งผลให้การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่สอดคล้องกับการกำหนดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญในปัจจุบัน จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนของกรมเจ้าท่า และกรมการขนส่งทางบกให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

๑.๑ ข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

๑.๒ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๙) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ แต่งตั้งให้ข้าราชการสังกัดกรมเจ้าท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษจากเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยทั่วราชอาณาจักร ดังนี้

๒.๑ อธิบดีกรมเจ้าท่า

๒.๒ นักวิชาการขนส่ง ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป

๒.๓ เจ้าพนักงานขนส่ง ตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป

ข้อ ๓ แต่งตั้งให้ผู้ตรวจการ สังกัดกรมการขนส่งทางบก เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เฉพาะในเขตท้องที่ของตน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

สุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๑๓๒ ง วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ภาคผนวก ข

มาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์
แบบจุดระเบิดด้วยการอัด และวิธีการตรวจวัด

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการกำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ลงวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้ครอบคลุมถึงเครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดไม่ว่าจะใช้พลังงานชนิดใด รวมทั้งปรับปรุงวิธีการตรวจวัดที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมทั้งสองฉบับดังกล่าว ให้มีความชัดเจน และเป็นไปตามมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล ลงวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด

“ทาง” หมายความว่า ทางตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

“ควันดำ” (Smoke) หมายความว่า ส่วนประกอบของไอเสียจากเครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดที่สามารถดูดกลืนแสงและสะท้อนแสง หรือหักเหแสงได้

“มีภาระ” หมายความว่า ภาวะที่เครื่องยนต์ใช้กำลังงานในการขับเคลื่อนให้ล้อรถยนต์หมุน

ข้อ ๓ กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากรถยนต์ขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระ ไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๔๕ ที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐานและระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง

(๒) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๕๐ เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาศกรอง

ข้อ ๔ กำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากรถยนต์ขณะเครื่องยนต์มีภาระ และอยู่บนเครื่องทดสอบไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๓๕ ที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐานและระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง

(๒) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๔๐ เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาศกรอง

ข้อ ๕ วิธีตรวจวัดค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัดขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระ และขณะเครื่องยนต์มีภาระ และอยู่บนเครื่องทดสอบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวกท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

สุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และสิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๘๗ ง วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ภาคผนวก

ท้าย

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด

ข้อ ๑ บทนิยาม “เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาชกรอง (Filter Smoke-meter)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำ โดยการเก็บตัวอย่างควันดำลงบนกระดาชกรอง และวัดค่าของแสงที่สะท้อนจากกระดาชกรอง ซึ่งตรวจวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละ

“เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง (Opacimeter)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำโดยให้ควันดำไหลผ่านช่องวัดแสงของเครื่องมือ และวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ ซึ่งตรวจวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละ

“ความเร็วรอบสูงสุด” หมายความว่า ความเร็วรอบของเครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัดขณะเร่งเครื่องยนต์สูงสุดโดยไม่มีภาระ และระบบถ่ายกำลังจากเครื่องยนต์ไปยังล้อรถยนต์อยู่ในสภาพไม่ทำงาน

“สภาพภาระสูงสุด” หมายความว่า สภาพของเครื่องยนต์ที่จุดระเบิดด้วยการอัดขณะที่ให้กำลังสูงสุดโดยมีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ

“ระยะความยาวของทางเดินแสง (Effective Optical Path Length)” หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ถูกปิดกั้นด้วยควันดำในขณะตรวจวัด

“ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (Standard Effective Optical Path Length)” หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงเท่ากับ ๗๖ มิลลิเมตร หรือระยะอื่นที่เทียบได้กับระยะ ๗๖ มิลลิเมตร

“ระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน” หมายความว่า ระยะความยาวคลื่นแสงของแหล่งกำเนิดแสงของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงที่ให้ค่าสเปกตรัมสูงสุดเท่ากับ ๕๗๐ นาโนเมตร

ข้อ ๒ คุณสมบัติของเครื่องมือ

(๑) เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรยานยนต์ (Society of Automotive Engineers) ที่ SAE J ๑๖๖๗ หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งยุโรป (Economic Commission for Europe Regulation) ที่ ECE R ๒๔ หรือมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization) ที่ ISO ๑๖๖๑๔ หรือตามมาตรฐานที่กรมควบคุมมลพิษให้ความเห็นชอบ

(๒) เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาชกรอง ต้องสามารถเก็บปริมาตรตัวอย่างได้ไม่น้อยกว่า ๓๑๕ ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๓๔๕ ลูกบาศก์เซนติเมตร ในเวลาสองวินาที

ข้อ ๓ การเตรียมรถยนต์ก่อนการทดสอบให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) จอดรถยนต์อยู่กับที่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง
- (๒) ปิดระบบเครื่องปรับอากาศของรถยนต์ และระบบเบรกไอเสีย (ถ้ามี)
- (๓) เดินเครื่องยนต์ให้อยู่ในอุณหภูมิใช้งานปกติ
- (๔) ตรวจสอบท่อไอเสียของรถยนต์ว่ามีรอยรั่วหรือไม่ หากมีรอยรั่วให้ระงับการตรวจวัด

ไว้ก่อนจนกว่าจะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์

(๕) ตรวจสอบความผิดปกติ ของอุปกรณ์เครื่องยนต์ เช่น ป้อน้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์ควบคุมความเร็วรอบเครื่องยนต์ (Governor) โดยการทดลองเหยียบคันเร่งอย่างช้าๆ ให้ความเร็วรอบของเครื่องยนต์ค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นทีละน้อย จนกระทั่งถึงความเร็วรอบสูงสุดขณะเร่งเครื่องยนต์ให้สังเกตหรือฟังเสียงสิ่งผิดปกติของเครื่องยนต์ ถ้าพบอาการผิดปกติที่อาจทำให้เครื่องยนต์เสียหายหรือไม่ปลอดภัยให้ระงับการตรวจวัดรถยนต์จนกว่าจะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์

(๖) เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่งไม่น้อยกว่าสองครั้ง ก่อนทำการตรวจวัดควันทำเพื่อไล่ฝุ่นผงเขม่าที่ตกค้างออกจากท่อไอเสีย

(๗) กรณีที่มีท่อไอเสียมากกว่าหนึ่งท่อ ให้ตรวจวัดค่าควันทำจากท่อไอเสียที่มีปริมาตรควันทำมากที่สุด ๙๕

ข้อ ๔ การเตรียมเครื่องมือตรวจวัดควันทำให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีที่ใช้เครื่องมือตรวจวัดควันทำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือตรวจวัด เช่น หัววัด (Probe) เลนส์กระจกระรับแสง และการปรับแต่งเครื่องมือ (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือ

(ข) จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันเครื่องมือตรวจวัดจากการรบกวนภายนอก เช่น ลม ฝุ่นละออง หรือแสงรบกวน ที่จะส่งผลให้การตรวจวัดผิดพลาด

(ค) การติดตั้งหัววัดกับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ให้เป็นไปตามภาพที่ ๑ - ๔

- (๒) กรณีใช้เครื่องมือตรวจวัดควันทำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือตรวจวัด เช่น หัววัด (Probe) เลนส์กระจกระรับแสง และการสอบเทียบเครื่องมือตรวจวัด (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือตรวจวัด

(ข) สอดหัววัดเข้าไปในท่อไอเสียของรถยนต์ โดยให้ปลายของหัววัดอยู่ห่างจากผนังท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร

(ค) ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ให้เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะของระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดแสง (Light Source) และตัวรับแสง (Light Detector) ของเครื่องมือที่ถูกปิดกั้นด้วยควันทำ

(๓) กรณีที่ใช้เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาษกรอง

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือตรวจวัด เช่น หัววัด (Probe) และการสอบเทียบเครื่องมือตรวจวัด (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัท ผู้ผลิตเครื่องมือตรวจวัด

(ข) สอดหัววัดเข้าไปในท่อไอเสียรถยนต์ โดยให้ปลายของหัววัดอยู่ห่างจากผนังท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร

ข้อ ๕ วิธีการตรวจวัดค่าควันดำของรถยนต์ สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี ดังต่อไปนี้

(๑) ขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระ

(ก) การเตรียมรถยนต์และเครื่องมือตรวจวัดควันดำให้เป็นไปตามข้อ ๓ และ ๔

(ข) จอดรถยนต์อยู่กับที่ในสภาพไม่มีภาระ

(ค) เร่งเครื่องยนต์และเก็บตัวอย่างค่าควันดำ ดังนี้

(๑.๑) กรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง ให้เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่ง และคงไว้ที่ความเร็วรอบสูงสุดไว้ไม่น้อยกว่าสองวินาที และบันทึกค่าสูงสุดของควันดำที่ตรวจวัดได้

(๑.๒) กรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาษกรอง ให้เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่ง พร้อมเก็บตัวอย่างควันดำลงบนกระดาษกรองขณะเริ่มกดคันเร่ง

(ง) ให้ตรวจวัดค่าควันดำสองครั้ง โดยใช้ค่าสูงสุดที่วัดได้เป็นเกณฑ์ตัดสิน

(จ) ถ้าค่าควันดำที่ตรวจวัดได้ทั้งสองครั้งแตกต่างกันเกินกว่าร้อยละห้า ให้ยกเลิกการตรวจวัดทั้งสองครั้งและดำเนินการตรวจวัดค่าควันดำใหม่อีกสองครั้ง จนกว่าค่าควันดำที่วัดได้ทั้งสองครั้งจะแตกต่างกันไม่เกินกว่าร้อยละห้า

(๒) ขณะเครื่องยนต์มีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ

(ก) การเตรียมรถยนต์และเครื่องมือตรวจวัดควันดำให้เป็นไปตามข้อ ๓ และ ๔

(ข) จัดให้ล้อส่งกำลังของรถยนต์ที่จะตรวจวัดค่าควันดำอยู่บนลูกกลิ้ง (Roller Unit) ของเครื่องทดสอบ

(ค) ให้เร่งเครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนล้อไปตามปกติ พร้อมใส่ภาระให้กับเครื่องยนต์จนกระทั่งเครื่องยนต์อยู่ในสภาพภาระสูงสุด

(ง) หลังจากนั้นให้ลดความเร็วรอบของเครื่องยนต์ลงมาเหลือร้อยละหกสิบพร้อมดำเนินการตรวจวัดควันดำ หลังจากที่ยังคงความเร็วรอบของเครื่องยนต์ในระดับนั้นไว้แล้วไม่น้อยกว่าห้าวินาที ดังนี้

(๒.๑) กรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง ให้บันทึกค่าสูงสุดของควันดำที่ตรวจวัดได้

(๒.๒) กรณีตรวจวัดค่าควันดำด้วยเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาษกรอง ให้เก็บตัวอย่างควันดำลงบนกระดาษกรอง

(จ) ให้ตรวจวัดค่าควันดำสองครั้ง โดยใช้ค่าสูงสุดที่วัดได้เป็นเกณฑ์ตัดสิน

(ฉ) ถ้าค่าควันดำที่ตรวจวัดได้ทั้งสองครั้งแตกต่างกันเกินกว่าร้อยละห้า ให้ยกเลิกการตรวจวัดทั้งสองครั้งและดำเนินการตรวจวัดค่าควันดำใหม่อีกสองครั้ง จนกว่าค่าควันดำที่วัดได้ทั้งสองครั้งจะแตกต่างกันไม่เกินกว่าร้อยละห้า

ข้อ ๖ การคำนวณค่าควันดำเมื่อใช้เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีระยะเวลาความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริงแตกต่างจากระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน ให้คำนวณค่าควันดำที่ตรวจวัดได้ เป็นค่าควันดำ ที่ระยะเวลาความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน ตามสมการที่ ๑

$$N_{L_s} = 100 \times \left[1 - \left(1 - \frac{N_{L_m}}{100} \right) \left(\frac{L_s}{L_m} \right) \right] \quad \text{สมการที่ ๑}$$

โดยที่

N_{L_s} = ร้อยละของค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (%)

N_{L_m} = ร้อยละของค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของทางเดินแสง ขณะตรวจวัดจริง (%)

L_s = ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (มิลลิเมตร)

L_m = ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง (มิลลิเมตร)

(๒) กรณีแหล่งกำเนิดแสงของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงให้ค่าสเปกตรัมสูงสุดเท่ากับ ๕๗๐ นาโนเมตร ค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (N_{L_s}) จะเท่ากับค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของทางเดินแสงมาตรฐานและที่ระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน (N_s)

(๓) กรณีแหล่งกำเนิดแสงของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงให้ค่าสเปกตรัมสูงสุดไม่เท่ากับ ๕๗๐ นาโนเมตรให้นำค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของ ทางเดินแสงมาตรฐานตามข้อ ๖ (๑) มาคำนวณเป็นค่าควันดำที่ระยะเวลาความยาวของ ทางเดินแสงมาตรฐานและที่ระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐานตามสมการที่ ๒

$$N_s = 100 \times \left[1 - \left(1 - \frac{N_{L_s}}{100} \right) \left(\frac{W_m}{W_s} \right) \right] \quad \text{สมการที่ ๒}$$

โดยที่

N_s = ร้อยละของค่าควันดำที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน และที่ระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน (%)

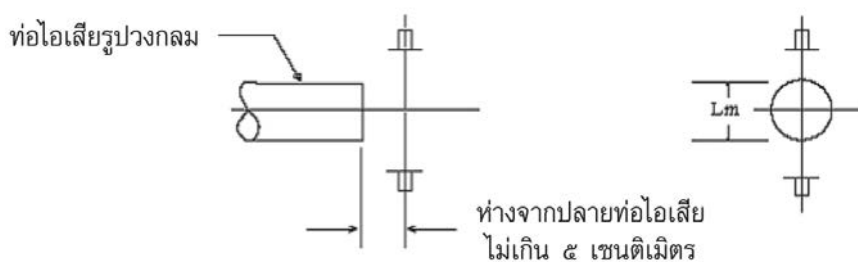
N_{L_s} = ร้อยละของค่าควันดำที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (%)

W_s = ระยะความยาวคลื่นแสงมาตรฐาน (นาโนเมตร)

W_m = ระยะความยาวคลื่นแสงของแหล่งกำเนิดแสงขณะตรวจวัดจริง (นาโนเมตร)

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมดกับท่อไอเสียของรถยนต์และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามข้อ ๔ (๑) (ค)

ภาพที่ ๑ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดตรง

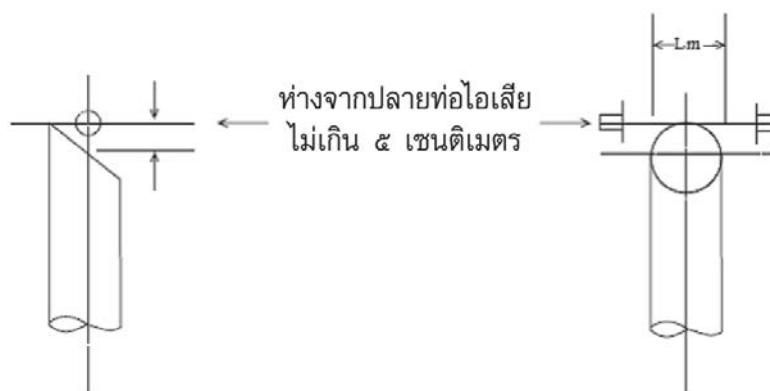

หมายเหตุ

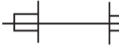
- ๑) หมายความว่า ถึง หัววัดของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) L_m หมายความว่า ถึง ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมดกับท่อไอเสียของรถยนต์และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามข้อ ๔ (๑) (ค)

ภาพที่ ๒ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดท่อบากทำมุม

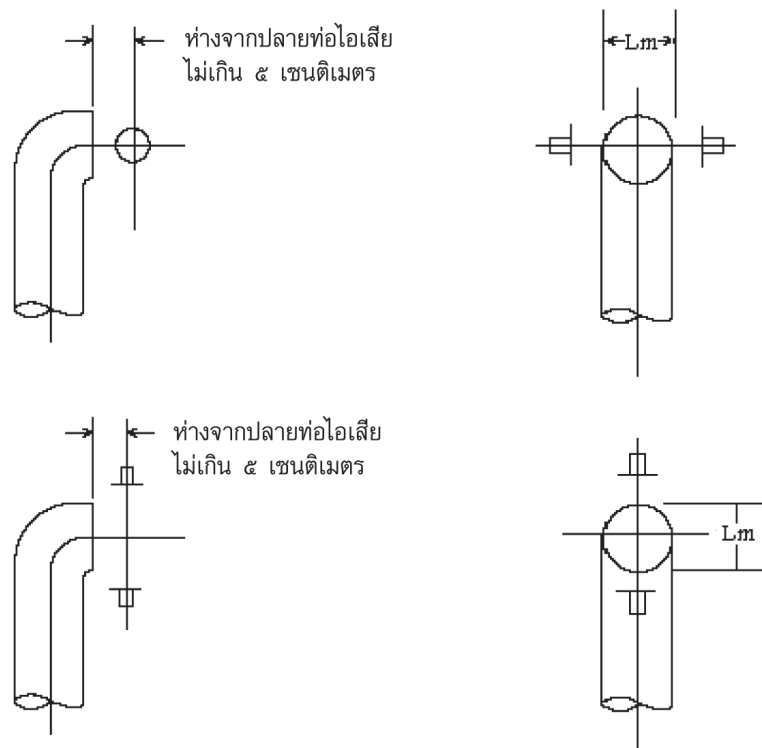

หมายเหตุ

- ๑) หมายความว่า ถึง หัววัดของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) L_m หมายความว่า ถึง ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมดกับท่อไอเสียของรถยนต์และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามข้อ ๔ (๑) (ค)

ภาพที่ ๓ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดโค้ง

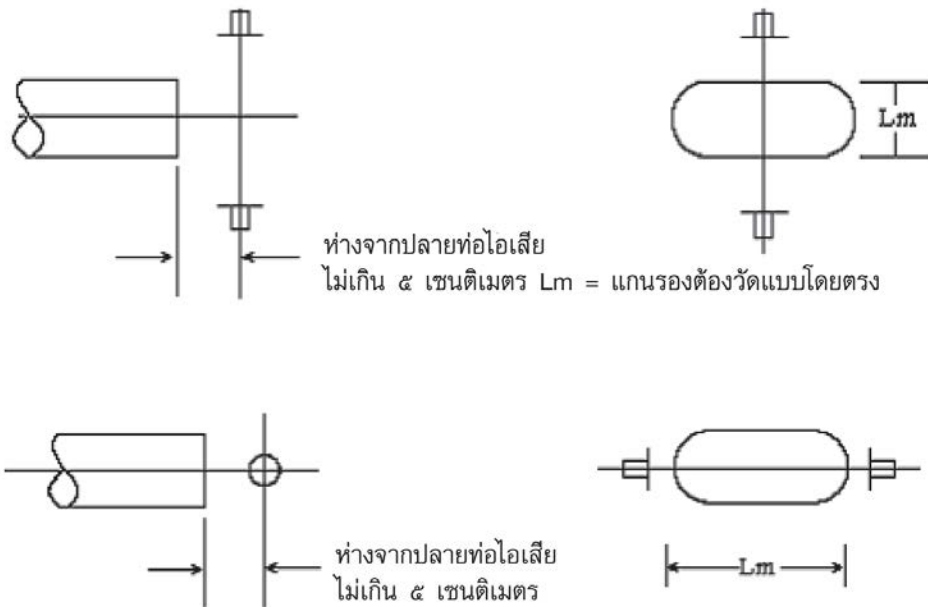

หมายเหตุ

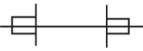
- ๑) หมายความว่าถึง หัววัดของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) L_m หมายความว่าถึง ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมดกับท่อไอเสียของรถยนต์และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามข้อ ๔ (๑) (ค)

ภาพที่ ๔ สำหรับท่อไอเสียที่ไม่เป็นวงกลมชนิดท่อตรง

หมายเหตุ

- ๑) หมายความว่าถึง หัววัดของเครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) L_m หมายความว่าถึง ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาคผนวก ค

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง
การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมาย
ห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๖๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีการใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ไว้ที่ยานพาหนะนั้น

ข้อ ๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวต้องแก้ไขปรับปรุงยานพาหนะมิให้ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ และนำยานพาหนะดังกล่าวไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

ข้อ ๔ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวได้แก้ไขปรับปรุงและนำยานพาหนะดังกล่าวไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่ายานพาหนะนั้นยังคงก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะอาจนำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุงและนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้อีกจนกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะนำยานพาหนะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดทำการตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วพบว่า ยานพาหนะที่นำไปแก้ไขปรับปรุงตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งดำเนินการตามวรรคสามมิใช่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแจ้งการยกเลิกคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ยกเลิกคำสั่งและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออก

ข้อ ๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๓ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะได้นำยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวไปใช้โดยไม่นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบที่ใดและปรากฏว่ายานพาหนะนั้นได้แก้ไขปรับปรุงจนไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้น แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการลบล้างความผิดในการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้กระทำไปแล้ว และให้นำความในข้อ ๔ วรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๓ ยานพาหนะใดที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามข้อ ๒ ยังไม่สามารถแก้ไขสภาพที่ก่อให้เกิดมลพิษดังกล่าวได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ไว้ที่ยานพาหนะนั้นแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ทั้งนี้ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบพบที่ใด

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวไม่นำยานพาหนะนั้นมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจนพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายเพื่อแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย แล้วแต่กรณี ทราบต่อไป

ข้อ ๗ ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำยานพาหนะนั้นไปแก้ไขปรับปรุงและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เคลื่อนย้ายยานพาหนะออกจากสถานที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ภายในหกชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำยานพาหนะนั้นไปแก้ไขปรับปรุง หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดได้แก้ไขปรับปรุงยานพาหนะแล้ว มีความประสงค์จะใช้ยานพาหนะนั้นต่อไป ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเพื่อขอให้ทำการตรวจสอบก็ได้

การตรวจสอบยานพาหนะตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะนำยานพาหนะนั้นไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบยังสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วพบว่า ยานพาหนะนั้นนำไปแก้ไขปรับปรุงตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากยานพาหนะนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” และการติดเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องเป็นเครื่องหมายที่เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด”

ข้อ ๑๐ คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๒ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ การอนุญาตตามข้อ ๗ และคำร้องขอให้ทำการตรวจสอบและคำสั่งตามข้อ ๘ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือยกเลิกคำสั่งและเครื่องหมายดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายเพื่อแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย แล้วแต่กรณีทราบต่อไป

ข้อ ๑๒ คำร้อง คำสั่ง หรือเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ที่ได้ยื่น สั่งการ หรือดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ถือว่าเป็นคำร้องที่ยื่นตามกฎหมายกระทรวงนี้ หรือใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๐ ก วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และการป้องกันปัญหาจราจรติดขัดในระหว่างที่ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ ประกอบกับได้มีการปฏิรูประบบราชการ โดยกำหนดให้มีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้ภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โอนไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สมควรแก้ไขให้เหมาะสมเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรมควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และแบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๑ และแบบ คพ. ๒ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ เครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สำหรับรถยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าซ้ายมือของผู้ขับขี่

(๒) สำหรับรถจักรยานยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านข้างของถังน้ำมันทั้งสองข้าง

(๓) สำหรับเรือให้ติดไว้ที่กราบเรือทั้งสองข้าง

หากไม่สามารถติดเครื่องหมายที่กำหนดไว้ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ได้ ให้ติดไว้ที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

ข้อ ๓ แบบคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๓ * ท้ายประกาศนี้

* แบบ คพ.๓ เดิมยกเลิก และให้ใช้แบบ คพ.๓ ใหม่นี้แทน โดยประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ แบบหนังสือรับรองการอนุญาตให้ใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๔ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ แบบคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๕ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ แบบคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว และแบบคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๖ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ แบบ คพ. ๓ แบบ คพ. ๔ แบบ คพ. ๕ และแบบ คพ. ๖ ตามข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ แล้วแต่กรณี ให้ออกเป็นชุด โดยแต่ละชุดมี ๓ แผ่น ต้นฉบับสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ คู่ฉบับสำหรับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และสำเนาสำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๗๒ ง วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐

แบบ คพ. ๑

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
(สำหรับใช้กับรถยนต์)

๗.๕ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

(ด้านหน้า)

๒๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวด้านหน้า ให้ใช้พื้นที่เหลือช่องตัวอักษรสีดำ

๗.๕ ซม.

รถยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

คำเตือน

๑. ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่าจะได้แก้ไขแล้ว ก็ตามย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่ง แต่ยังไม่สามารถแก้ไขได้จะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที

(ด้านหลัง)

๒๐ ซม.

แบบ กพ. ๑

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

๑๐ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....
วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.
นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....
ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน

๑. ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา
๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่า
จะได้แก้ไขแล้วก็ตามยอมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ไข
ได้จะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที

๑๕ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีเหลืองขอบสีดำ

แบบ คพ. ๑

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

๒๐ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

เรือยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา..... น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

คำเตือน

๑. ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่าจะได้แก้ไขแล้ว ก็ตามย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ไขได้จะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที

๓๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีดำ

แบบ คพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เต็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับรถยนต์)

๗.๕ ซม.

ห้ามใช้เต็ดขาด

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

(ด้านหน้า)

๒๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เต็ดขาดด้านหน้า ให้ใช้พื้นสีแดงตัวอักษรสีขาว

๗.๕ ซม.

รถยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

(ด้านหลัง)

๒๐ ซม.

แบบ กพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

๑๐ ซม.

ห้ามใช้เด็ดขาด

รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

ลงชื่อ.....
(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด นึก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

๑๕ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีแดงขอบสีดำ

แบบ คพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

๒๐ ซม.

๓๐ ซม.

ห้ามใช้เด็ดขาด

เรือที่ห่อ..... หมายเลขทะเบียน.....
วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา.....น.
ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีดำ

แบบ คพ. ๓

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เลขที่

เล่มที่

คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่.....

สถานที่ตรวจสอบ.....

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว)ตำแหน่ง.....

สังกัด..... พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ตรวจสอบยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ

หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ ซึ่งออกให้โดย(ระบุ)

ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ..... สีของรถ/เรือ..... ยี่ห้อเครื่องยนต์ของรถ/เรือ.....

ประเภทของเครื่องยนต์ ประเภทของเชื้อเพลิง.....

โดยมี (นาย/นาง/นางสาว) อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน.....

..... ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด..... โทรศัพท์หรือโทรสารที่สามารถติดต่อได้หมายเลข

เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวแล้ว พบว่ามีค่า

.....

.....

.....

.....

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ระบุชื่อประกาศ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงออกคำสั่งและทำเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่.....เวลา..... นาฬิกา เป็นต้นไป จนกว่าจะยกเลิกคำสั่ง ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ต้องคำสั่งและถูกทำเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด นำยานพาหนะที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือมีคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

- ๒ -

หรือสถานที่ทำการแห่งใดแห่งหนึ่งอันเป็นสถานที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง โดยผู้อุทธรณ์จะต้องระบุข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่จะใช้โต้แย้งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย และให้ส่งคำอุทธรณ์ไปยัง (ระบุชื่อหน่วยงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นสังกัด) เลขที่ 0 ตروق/ชอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร

ลงชื่อ พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....)

หมายเหตุ - ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย / ใน □ ที่ต้องการ

คำเตือน

๑. ในระหว่างถูกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ต้องนำยานพาหนะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันมีคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หากพ้นระยะเวลาดังกล่าว ไม่ว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงยานพาหนะจนไม่ก่อให้เกิดมลพิษแล้วหรือไม่ก็ตาม จะต้องถูกปรับตามที่กำหนดไว้ และหากไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขยานพาหนะให้มีมาตรฐานควบคุมมลพิษตามที่กำหนดไว้ได้อาจถูกทำคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ทันที

๒. กรณีถูกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อนำยานพาหนะไปปรับปรุงแก้ไข ตามแบบ คพ. ๔ และหากประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากยานพาหนะให้ยื่นคำร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเพื่อให้ทำการตรวจสอบก็ได้ ตามแบบ คพ. ๕

๓. ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ผู้ใดไม่หยุดยานพาหนะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะ หรือกระทำการใดที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ของยานพาหนะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เอกสารที่พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หรือสั่งให้ปิดหรือแสดงไว้หลุดฉีก หรือไร้ประโยชน์ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๖๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๖. ให้นำเอกสารฉบับนี้มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่มาติดต่อเพื่อขอรับหนังสือรับรองการอนุญาตหรือหนังสือขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ หรือหนังสือขอให้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

แบบ คพ. ๔

เล่มที่.....

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว
เลขที่.....

หนังสือรับรองการอนุญาต

วันที่

สถานที่ตรวจสอบ.....

อนุญาตให้ (นาย/นาง/นางสาว).....

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือจังหวัด.....
ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ.....สีรถ/เรือ.....ยี่ห้อเครื่องยนต์/เรือ.....
ประเภทเครื่องยนต์.....ประเภทเชื้อเพลิง.....ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้
ยานพาหนะเด็ดขาดตามคำสั่งเล่มที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....
นายานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง ณ
อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ในวันที่.....ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.
หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมายใน ตามที่ต้องการ

แบบ คพ. ๕

คำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ

เขียนที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....อยู่บ้านเลขที่.....
 หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
 เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
 หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือจังหวัด.....
 ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ.....สีรถ/เรือ.....ยี่ห้อเครื่องยนต์/เรือ.....
 ประเภทเครื่องยนต์.....ประเภทเชื้อเพลิง.....ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด
 ตามคำสั่งเล่มที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....

ขอยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดข้างต้น
 เพราะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง
 (.....)

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมายใน ตามที่ต้องการ

บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่

ได้รับคำร้องข้างต้นเมื่อวันที่.....เวลา.....น. และส่งคำสั่งแล้วเมื่อวันที่.....เวลา.....น.

แจ้งให้ผู้ร้องทราบในวันนั้น

ผู้ร้องไม่อยู่รอฟังคำสั่ง

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
 (.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

- ๒ -

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้นายานพาหนะมาให้ตรวจสอบ ณในวันที่.....เวลา.....น.

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

แบบ คพ. ๖

เล่มที่.....

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เลขที่.....

คำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่.....

สถานที่ตรวจสอบ.....

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว).....เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ
ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาต
ใช้เรือจังหวัด..... ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ.....
สีรถ/เรือ..... ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ..... ประเภทเครื่องยนต์.....
ประเภทเชื้อเพลิง..... ซึ่งถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ..... ตามคำสั่งเล่มที่.....
เลขที่..... ลงวันที่..... ได้นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุงตาม
คำสั่งและได้นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบนั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวในวันและสถานที่ตรวจสอบข้างต้น เห็นว่าได้มี
การแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว จึงให้ยกเลิกคำสั่ง
ห้ามใช้ยานพาหนะ.....และเอาเครื่องหมายห้ามใช้.....ออกจากยานพาหนะ
ตั้งแต่วันที่..... เวลา..... น. เป็นต้นไป

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมายใน ตามที่ต้องการ

Blank lined area for text entry, consisting of multiple horizontal dotted lines.

